

Ozi-oma, Maku Deru

*Ozi Jiõnu, onye emeje
baputizimu eezi l'echiegu*

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jiõn 1:19-28)

¹ Owa-a bu ishi ozi-oma Jizosu, bu Kereshi; Nwa Chileke. ² Azaya onye mpfuchiru Chileke deru l'ekwo su:

“Nwa mu; mu e-zi onye-ozu mu

g'o vuru ngu uzo je abooru ngu uzo.*

³ O duru onye ara iya arara l'echiegu su:

Unu meziaru Nnajiuphu uzo.

Unu mee gbororo iya g'o dugbaa nhamunha.†”

⁴ Noo ya Jiõnu onye emeje baputizimu bya anodu l'echiegu ara iya arara asuje: “Izimanu iphe-eji unu lwa unu azu; g'e mee unu baputizimu. Oo ya bu Chileke aguru unu nvu l'iphe-eji, unu meshiru.” ⁵ Ndu ali Jiudiya me ndu Jierusalemu mgburugburu nodu awupfutaje iya g'ephe numa iphe, oopfu. Ephe nodu akoshi iphe-eji, ephe meshiru; o nodu emejegbaa phe baputizimu l'enyimu Jiõdanu.

⁶ Noo ya; uwe, Jiõnu eyeje l'ehu bu uwe, e meru l'eki inya-kamelu; o nodu egudeje akpou tubuta iya l'upfu. Nri, oorije bu igube yele manu-enwu. ⁷ G'ora ora ono be osuje: “O

* **1:2** 1:2 Guna Mal 3:1. † **1:3** 1:3 Guna Azá 40:3.

duru onye ọzo, ka mu l'ishi; ka mu l'ọkpa, l'e-mechaa bya; onye mu ta asụkpodanu gę mu e-tupfuru etupfuru; tọfu eri akpọkpa, o yeru l'ọkpa. ⁸ Mbędua meru unu baputizimu lę mini; ọle onye k'ono l'e-me iya unu lę Unme-dụ-Nsọ.”

*Eme baputizimu mę ọhutama Jizọsu
(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ O rwua ujiku lanu; Jizọsu shi lę Nazaretu, nọ l'alị Gálili bya; Jiọnu mee ya baputizimu l'ęnyimu Jiọdanu. ¹⁰ Jizọsu rwufutashiępho lę mini ono; ọ hụma g'igwe bukahęerupho ębo gheru ọnu; Unme Chileke dųepho gę ndo pheępho phaa phezeta bya anọdu iya l'ęhu. ¹¹ A numa olu-opfu, shi l'imigwe ono sụ: “Ị bu Nwa mu nwoke, mu yeru obu. I jiru mu ępho.”

¹² G'e jia epfua; Unme Chileke ono mee Jizọsu; o je anọdu l'echięgu. ¹³ Ọ nọo l'ime echięgu ono ụkporo abalị labọ; Nsetanu nọdu ahụ iya ama. Ęka ono, Jizọsu nọ ono buerupho unwu anųęgbudu nọ iya. Jizọsu nọdu l'ęka ono; unwu-ọjosi-imigwe nọdu ejegbaaru iya ozi.

*Opfu Chileke, Jizọsu ziru lę Gálili
(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ A tųepho Jiọnu mkpọro; Jizọsu bahu l'alị Gálili; je ezikashiahaa ozi-ọma, k'ęka Chileke bu eze ¹⁵ sụ: “Teke ono, Chileke kweru ukwe iya ono rwuakwaru. Chileke abyaakwa egoshi lę ya bu eze; g'izimanu iphe-ęji unu lwakwa unu azu; unu bya ekweta ozi-ọma Chileke.”

¹⁶ O be g'o tsoru agụga eze-ęnyimu, nọ lę Gálili; ọ hụma Sayimonu yele Anduru, nwune iya ęka ęphe agha ụgbu-ịkokoro l'eze-ęnyimu;

kele ephe bu ndu ese ikokoro. ¹⁷ Jizosu bya asu phe: “Unu bya etsoru mu ge mu emee unu g'unu buru ndu a-nodu esekutaje nemadzu g'eesetaje ema-a.” ¹⁸ Epfupfu, oopfu iya; ephe gwobe ugbu phe; tsoahaa ya.

¹⁹ O byakwa ejeriberu nwanshii; o huma Jiemusu nwa Zebedi yele Jionu nwune iya. Ephebedua no l'ugbo phe emezi ugbu phe emezi. ²⁰ Ahuma, Jizosu ahuma phe; o kua phe. Ephe haa nna phe Zebedi l'ugbo ono; haa ndu ophu e butaru ebuta; je etsoru Jizosu.

Nwoke, obvu eme
(Luk 4:31-37)

²¹ Ephe bya abahu mkpukpu Kapaniyomu. O -rwuepho eswe-atuta-unme ndu Jiu; Jizosu bahu l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je awata ezi iphe. ²² Ephe sachaa onu saa nchi l'iphe, oozi phe; kele oozi iphe g'onye ike du l'eka. O to zidu ge ndu ezije ekemu.

²³ O duru nwoke, obvu eme, no l'ime ulo-ndzukọ ono. ²⁴ O chiahaa mkpu su: “Jizosu onye Nazaretu; paru anyi haa! ?Bu gunu be anyi le ngu jigba? ?I bya anyi emebyishi? Mu maru onye i bu. I bu onye du nsọ, shi l'eka Chileke!”

²⁵ Jizosu baaru iya mba su: “Dobe onu doo; futu nwoke ono l'ehu.”

²⁶ Obvu ono bya atua nwoke ono ndapfu woru iya gbachia; raru iji-anya iji-anya lufuta. ²⁷ Onu kugbabechaa ndu no l'eka ono akugbabe. Ephe wata aji nwibe phe su: “?Iphe owa-a bu gunu? Iphe, oozi-a gbekwanu buru anyi nchi ophuú.

Onye ọ́phu egudeje nkamẹ́nya abarụ ọ́bvụ mba; ẹ́phe eme iphe, o pfuru.”

²⁸ G'e jia epfua; ẹ́pha Jizọsu ngakọtawaa alì Gálili mgburugburu.

*Jizọsu emeta igwerigwe
ndu iphe eme*

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Afuta, Jizọsu phẹ afuta l'ulo-ndzuko ono yele Jiemusu; waa Jiọnu swiru tugbua. Ẹ́phe bahụ ibe Sayimonu phẹ, bukwapfo ibe Anduru phẹ. ³⁰ Ododẹnya nọdu eme ne nyee Sayimonu; ọ zẹe l'ime ụlo. Ọo ya bụ; a bya epfuaru iya Jizọsu. ³¹ Ọ bya ejepfu iya bya egude iya ẹka l'ẹka selia; ododẹnya ono mebuhu iya; nwanyị ono wata phẹ akwaru ẹbyaa.

³² O be l'uzenyashi; g'ẹnyanwu nyihuchaaru; a chitaru iya ndu iphe eme mẹ ndu ọ́bvụ emegbaa. ³³ Ndu ẹka ono l'ophu gbaephọ mkpu bya eji ọnu-abata. ³⁴ O mee igwerigwe ndu iphe eme; ẹ́phe wekorohu. Ọ chishikwapfo ọ́bvụ l'ẹhu ndu ọ́bvụ emegbaa. Ọ́phu o kwejedu g'ọ́bvụ ono pfua opfu g'ẹ́phe mahawarụ iya-a.

*Jizọsu epfu opfu Chileke
lẹ Gálili*

(Luk 4:42-44)

³⁵ Swichechero; ọ gbẹshi jeshia l'ẹka ọo-nọdu nwẹkinyi iya; epfu anụ Chileke. ³⁶ Sayimonu mẹ ndu ẹ́phe l'iya swị tuko achokashi iya. ³⁷ Ẹ́phe humae ya phọ; ẹ́phe sụ iya l'onyemonye tükokwaru achọ iya.

³⁸ Ọ sụ phẹ: “Unu g'anyi je ọ mkpukpu ọzo, haru dugbaa anyi ntse gẹ mu je epfufuaru phẹ opfu Chileke; kele ọo iphe ono be mu byaru.”

³⁹ O jedzuru ekameka ọ Gálili epfu opfu Chileke l'iphe, bukpoọ ọlo-ndzukọ. Ọ nọdu achishi ọbvụ, bugbaa nemadzụ l'ime ẹhu.

*Onye ekpenta, Jizosu meru
o wekorohu
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Onye ekpenta bya abyapfuta Jizosu bya egbushi ikpere; rwoọ ya sụ: “Ọ -buru uche ngu be ii-mena a gẹ mu wekorohu.”

⁴¹ Imemini iya dụ Jizosu; ọ bya amachia ẹka denyi nwoke ono; sụ iya: “Ọ bu uche mu. Ngwa; wekorohuwaro!” ⁴² Teke ono kwapho; ekpenta ono mishihu iya l'ẹhu; o wekorohu. ⁴³ Jizosu nmashiaru iya okwa ike sụ iya g'ọ tughuekwapho lashia; ⁴⁴ bya asụ iya: “Ba adukwa onye ii-pfuru iya; jechikwaa g'onye uke Chileke lerwee ngu ẹnya. L'i gweru ngweja, onye e metaru l'iphe, eme iya nụ anuje nụ g'e gweeru ngu gẹ Mosisu turu ekemu sụ g'e gweje iya. Oo ya bu gẹ ndiphe e-gude nno maru ọ Chileke mewaru ngu; i wekorohu.”

⁴⁵ Nwoke ono jeelaa je epfukashiaharu onyemonye iphe ono; tuko akokashi akọ iphe ono; ọphu Jizosu afutajeedu l'ebederebadara ọ mkpukpu. Ọ nọdu anọduje l'eka nemadzụ te ebudu ebubu. A nọdu eshijeelaa ekameka awupfuta iya.

2

Nwoke, iphe lɔnwuru ibe ɛhu lanu
(*Mat 9:1-8; Luk 5:17-26*)

¹ Tɔbudu iya bu; a nɔpɛho ujiku olemole; Jizosu laphu azu le Kapaniyomu. O ngadzuru ekameka l'ɔ nɔwaa l'unuphu. ² A dukpoo igwerigwe dzukota; k'ɔphu o duedu uzo, duru phe nu mbukponu me l'onu-uzo. O pfuaharu phe opfu Chileke. ³ Umadzu eno vuru onye iphe lɔnwushiru ibe ɛhu lanu vutaru iya. ⁴ A dukpoo igwerigwe l'eka ono; k'ɔphu ephe ta adudu ike jekube iya ntse. Oo ya bu; ephe nyihu ulo ono je ebufua uzo le nhamunha eka Jizosu pfuru le mkpula iya. Ephe woru iphe, nwoke ono ze pyofu l'uzo ono pazeta iya l'ime ulo. ⁵ Jizosu humaepɛho g'ekweta phe habe shii; o su onye ono, iphe lɔnwushiru ibe ɛhu lanu ono: "Nwa mu; a guwaru ngu nvu l'iphe-aji ngu g'o ha."

⁶ Noo ya; o duru ndu ezije ekemu, no anoo l'eka ono ari l'obu phe: ⁷ "Bɔ gunu be nwoke-a epfu egube-a? Oopfubyikwa epɛha Chileke epfubyi! Bɔ onye a-du ike guaru nemadzu nvu l'iphe-aji iya; gbahaa Chileke nwekiya?"

⁸ Jizosu maerupɛho iphe, ephe ari l'egomunggo bya asu phe: "Bɔ gunu meru iphe, unu ari egube oriri ono l'ime obu unu? ⁹ Bɔ ole ka nphe epfuru onye iphe lɔnwushiru ibe ɛhu lanu? Bɔ: 'A guwaru ngu nvu l'iphe-aji, i meshiru?' Tɔo 'Gbalihu phuta iphe, iize azee jeahaa ije.' ¹⁰ O le oo g'unu a-maru l'e ziru Abubu-Ndiphe g'o gujeru nemadzu nvu l'iphe-aji, o meshiru le mgboko-a." O su onye iphe lɔnwuru ibe ɛhu lanu

ono: ¹¹ “Oo ngu be mu epfuru. Gbalihu palita iphe-azee ngu lashiya ibe ngu.”

¹² Nwoke ono kwolihu bya aphuta iphe, ozeze aze; o buru iya atugbu. A tuko ele iya enya eka ooje atugbu; ephe chikafuchaepho enya bya aja Chileke ajaja asuje: “Ha! Anyi teke ahumaswekwaa onye meru iphe, du egube-a!”

Ekuku Lívayi

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jizosu tsoru aguga eze-enyimu tugbu ozo. Ikpoto nemadzu wu-pfuta iya; o ziahaa phe iphe.

¹⁴ O ghatashia bya ahuma Lívayi nwa Alufiyosu eka o no l'ulo okpoga akiriko. O su iya; “Tsuru mu.” O gbalihu tsoru iya.

¹⁵ Jizosu yele ndu etsoje iya nu je eriahaa nri l'ibe Lívayi. Ndu ana akiriko me ndu ozo mmanu, bukwapho ndu aamaru ejo eka tukokwapho nodu l'eka ono; ephe le Jizosu nodu erigba nri; kele egube ndu ono du igwerigwe awu etso iya. ¹⁶ Ndu ezije ekemu, bu ndu ke Farisii humaepho le yele ndu iphe-eji; waa ndu ana akiriko erigbabe nri; ephe su ndu etsoje iya nu: “?Bu gunu meru iphe, Nnajiuphu unu yele ndu ana akiriko; waa ndu iphe-eji gude erigba nri?”

¹⁷ Jizosu numae ya pho; o su phe: “O to bukwa ndu ehu du ike be eegudeje gbapfu onye eme obvu; o kwa ndu iphe eme. Mu ta abyakwaru eku ndu pfuberekoto; o kwa ndu eme iphe-eji be mu byaru ekuku; g'izimanu lwa phe azu.”

Aswiru Chileke egu

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Teke ono bẹ ndu etsoje Jìṣonu; waa ndu kẹ Fárisii aswì ẹgu epfu anụ Chileke. Noo ya bụ; ndu ọzo byapfuta Jizọsu bya ajia ya sụ: “?Bụ gụnu meru iphe, o gude ndu etsoje Jìṣonu; waa ndu kẹ Fárisii nọdu aswì ẹgu epfu anụ Chileke; ọbe ndu ọphu etsoje ngu nụ aswìdu?”

19 Jizọsu sụ phẹ: “?Ndu byaru ekele-nwanyị a-gbẹ swìahaa ẹgu l'ẹka ẹphe l'onye eme ekele-nwanyị nọkwadu l'ẹka-a? Ẹphe ta abyakwa l'aswì ẹgu mẹ ọ -nọdukwadu-a l'ẹka ono. 20 Ọle ọ dukwaru teke ee-mechaa; aabya anafu phẹ onye ono, eme ekele-nwanyị ono. Ọo ya bụ; ẹphe aswìwaro ẹgu mbọku ono.

21 “E te ewotajẹkwa ẹkwa ọphúú gude gbachia ẹka akahụ ẹkwa lakahuru alakahụ. Onye meru iya nno; ẹkwa ọphúú ono atsua atsutsu; kabaa ya alaka. 22 Ọphu eewojeduru akuru mẹe ọphúú ye l'ugbobebe-mẹe, riwaru ppheripheri; ọdumeka l'ọ takpọo ugbobebe ono. Mẹe ono alaa l'iswi; ugbobebe alakwaphọ l'iswi. Mẹe ọphúú bẹ eeyeje l'ugbobebe ọphúú.”

Eswe-atụta-unme
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 O rwua ujiku lanu; mbọku ono bụ eswe-atụta-unme ndu Jiu; Jizọsu phẹ nọdu aghata l'ẹgu, a kọru witi; ndu etsoje iya nụ wọtaahaa akpuru witi ono g'ẹphe aghata l'ẹka ono. 24 Ndu Fárisii sụ iya: “Shii ?Bụ gụnu meru iphe ndu-a l'eme iphe, e te emejedu l'eswe-atụta-unme?”

25 Ọ sụ phẹ: “?Unu teke agụ-swee iphe, Dévidi waa ndu ẹphe l'iya swì meru; ẹka o nweru iphe, atsụ phẹ l'ẹhu; ẹgu nọdu agụ phẹ? 26 Ọ

bahuru l'ulo Chileke teke Abayata bu onye-ishi uke Chileke je ataa buredi, e doberu Chileke iche. Buredi ono be onye ozo ta atajedu; gbahaa ndu-uke Chileke. O taa ya bya ahakwarupho nu ndu ephe l'iya swi."

²⁷ Jizosu su phe: "Chileke mekwaru eswe-atuta-unme g'o kwoo nemadzu. O to mekwaru nemadzu g'o kwoo eswe-atuta-unme. ²⁸ Oo ya bu l'iphemiphe, du Abubu-Ndiphe, bu Nnajiuphu l'eka; mbu je akpaa l'eswe-atuta-unme."

3

Onye aka lanu nwuhuru anwuhu (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Tobudu iya bu; Jizosu tugbu bya abahu ozo l'ulo-ndzuko ndu jiu. O duru onye no l'eka ono, aka lanu nwuhuru anwuhu. ² Ephe geahaa Jizosu g'ephe maeshikwaru: ?oo-me g'eka nwoke ono teta iya ge mboku ono bu eswe-atuta-unme-a; g'ephe asu l'o noo iphe, o meru. ³ O su nwoke ono, aka nwuhuru anwuhu ono: "Gbalihu bya apfuru l'eka-a." ⁴ Jizosu bya ajia phe su: "?Bu gunu be ekemu suru g'emeje l'eswe-atuta-unme? ?O suru g'e meje ree to g'e meje eji? ?O suru g'a dzoje ndzu to g'e gbuje nemadzu?"

Ophu o dudu onye pfuru opfu yeru iya. ⁵ Jizosu bya egude ehueghu voru phe enya ehuka ehuka; teme o rwuhukwaa ya pho l'ehu l'ejo-okpoma paru phe aka. O su nwoke ono: "Ngwa; lochia aka alochi!" O lochia aka. Eka ono bya eteta iya bya adu iya g'ophuu. ⁶ Ndu

Fárisii tǔgbuepho; ọ buru phẹ ejepfu ndu k'onye eze, bu Herodu g'ephe chia idzù teke ono teke ono g'ephe e-shi megbua Jizosu.

Ikpoto ndu nọ l'aguga mini

⁷ Jizosu yele ndu etsoje iya nọ tǔgbua jeshia l'eze-enyimu Genesaretu. A dụ igwerigwe shi l'alì Gálili wuru t soru phẹ; mekpoo ndu ọphu shi Jiudiya; ⁸ me Jierúsalemu; me ndu Idumiya; me ndu azu Jiódanu; me ndu buru Taya yele Sayidonu mgburugburu; ndu gudewaa l'ephe numaru iphe, o megbaaru zaru byapfutashia ya. ⁹ Ọ sụ ndu etsoje iya nọ g'ephe kpataru iya nwugbo ge ya nọdu g'ikpoto ndu ono ta akpagbu iya. ¹⁰ Ishi iya bu l'o meru g'ehu dụ ndu dụ igwerigwe ike; k'ọphu ndu ọzo, iphe eme adzo uzo g'ephe e-me denyi iya eka. ¹¹ Ọ nọdu abujeru teke ọbvụ humaeru iya phọ; ephe adaa kpurumu l'iphu iya chia mkpu sụ: “Ọo ngu bu Nwa Chileke.”

¹² Ọ nọdu epfushije iya ike sụ phẹ g'ephe te epfukwa onye ya bu l'edzudzu-ọha.

*Jizosu ahota ndu-ishi-ozì iri ebo
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ E mechaa; Jizosu tǔgbua jeshia eka úbvú dụ igwerigwe bya ekua ndu dụ iya ree; ephe l'iya swiru. ¹⁴ Ọ bya ahota phẹ umadzu iri l'ẹbo woru mee ndu-ishi-ozì iya bya asu phẹ: “Mu hotawaru unu ge mu l'unu nọduje. Ọo unu be mu e-zije g'unu je ezia ozi-oma Chileke; ¹⁵ unu aduje ike mee g'onye iphe eme wekorohu; dujekwapho ike achishi ọbvụ l'ehu onye ọbvụ eme.”

¹⁶ Ẹpha ndu ono bu: Sayimonu onye o guru Pyita. ¹⁷ Jiemusu nwa Zebedi yele nwune iya Jiõnu. Ẹphenebo be o guru Egbigwe; ¹⁸ waa Anduru; waa Filipu; waa Batulomiyu; waa Matiyu; waa Tomosu; waa Jiemusu nwa ke Alufiyosu; waa Tadiyosu; waa Sayimonu onye yi l'ogbo, l'adzo g'ali Jiu duru ndu Jiu; ¹⁹ waa Jiudasu Isukariyotu, bu iya mechaaru deru Jizosu ye l'eka ndu ohogu iya.

Nsetanu ta achifudu Nsetanu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ E mecha; ndu ono ephe le Jizosu swiru bahu l'unuphu. Ikpoto nemadzu wuru byapfuta iya ozo; k'ophu o kposhicharu phe kposhia phe eri nri. ²¹ Ndibe Jizosu phe numa iya bya ejeshia ya akputa; kele ephe suru l'iphu swehuwaru iya.

²² Ndu ezije ekemu, shi Jierusalemu be suru l'oo obvu, bu Biyelezebolu bu iya l'ehu; l'iphe, o gude achishi obvu bu ike onye-ishi iphe, bukpoobvu ono.

²³ O bya ekua phe. Ephe byapfuta iya. O gude etu etu ziahaa phe iphe. O su phe: “?Denu g'unu riru le Nsetanu achifuje onwiya? ²⁴ Alize -keha ebo sehaa opfu; ?unu ta amadu l'alize ono gbukahwaru? ²⁵ Teke obu l'unuphu keharu onwiya ebo sehaa opfu; unuphu k'ono tee kekwaru. ²⁶ Teke o bukwaphe le Nsetanu gude ese opfu; keha onwiya ebo; ?unu ta amadu l'ike a-bvu iya?

²⁷ “O to dukwa onye a-bahu l'ulo onye okpehu du; je egwee ivu iya ke ehuka; a -gufu l'onye ono

vuru ụzo kee ya ẹgbu tẹmanu l'o gweta ivu iya ke ẹhuka.

²⁸ “Sụ-a; gẹ mu gbuaru iya unu tororo; iphemiphe, bụ iphe-ẹji, ụnwu-eliphe eme dukotachakwaa k'ọphu Chileke a-guru pẹ iya nvụ; mękpoo iphemiphe, bụ mpfubyi, ẹphe epfubyi Chileke. ²⁹ Obenu onye pfubyiru Unmedụ-Nsọ bẹ Chileke ta abyakwa aguru nvụ. Iphe-ẹji iya a-tukokwaru iya l'ishi jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mјiimii.” ³⁰ Noo kele ẹphe suru l'ọbvụ eme iya.

*Ne Jizosu yẹe unwune iya
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ Ne Jizosu yẹle unwune iya bya bya apfuru l'etezi zia sụ g'e kua ya. ³² Teke ono bẹ igwe nemadzụ nọ-pheru iya mgburugburu. Ẹphe sụ iya g'o gebekwa lẹ ne iya yẹe unwune iya nọkwa l'etezi aji aji iya.

³³ O sụ pẹ: “?Bụ onye bụ ne mu yẹe unwune mu ọbụ?” ³⁴ O ghaa ẹnya; lee ndu ono, nọ-pheru iya mgburugburu ono bya asụ pẹ: “Lekwa ndu bụ pẹ bụ ne mu; bụru unwune mu! ³⁵ O kwa onyemonye, eme iphe, dụ Chileke l'uche bụ nwune mu nwoke; bụru nwune mu nwanyị; bya aburu ne mu.”

4

*Onye agha mebyi iphe
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ O be teke ọzo; Jizosu byakwa awata pẹ ezibaa iphe ọzo l'aguga eze-ẹnyimu. A dụ igwerigwe gbaphee ya mgburugburu; k'ọphu ọ

bahuru l'ugbo; nwufu iya; je anoriberu phe anoriberu l'ugbo le mini. Igwe ndu ono nodu l'ali l'aguga eze-enyimu ono. ² O gude etu ziahaa phe iphe, du igwerigwe. Teke oozi phe iphe ono be o suru phe:

³ "Unu gebekwa-o! O duru nwoke lanu, jeru atu mebyi iphe. ⁴ O nodu atu mebyi iphe ono; o haru daa l'aguga gbororo; enu pheru bya atutua ya. ⁵ Ozo nashihu iya daa l'ali, du epfu-epfu aka anu ali aduzidu; ntanta o fushia ome l'anu ali ono, ta adudu igbi ono. ⁶ Anwu chilahaepho; o chipyashia ya; o nwulwashihu koshihu nku; kele o to nwedu ogharabvu l'ime ali. ⁷ Ozo daa l'eka akpuru obvu no l'ime ali. Obvu ono futa; yebedua futa. Obvu onoya kpagbushia phe; ophu ephe amiduru mebyi. ⁸ Ozo daru l'eka ali du ree. O fushia ome; vua evuvu bya amia amimi; ndu amita ukporo l'iri; ndu amita ukporo eto; ndu amita ukporo ise."

⁹ O su phe: "Onye nweru enu-nchi, l'anu iphe; numakwa iya!"

*Iphe, kparu iphe,
Jizosu egudeje etu ezi iphe
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Jizosu noduepho nwekiya; ndu etso iya nu yele umadzu iri l'ebo pho jia ya iphe, etu ono bu. ¹¹ O su phe: "Oo unubedua be Chileke egoshi iphe, e shi domia edomi, bu iya bu k'eka Chileke bu eze; ole ndu ozo be aanmaru iphemiphe ono l'etu etu. ¹² Oo ya bu g'oo-buru:

"Ephe lee nta lee imo;
o to dudu iphe,

ẹphe a-huma!
 Ọphu oododu phe ẹnya;
 o betakpooru ẹphe
 pfubechaa ya nchi
 epfube!
 A -nonyaa ẹphe lwaphuta
 azu lwafuta Chileke;
 o gularu phe nvu*."

*Iphe, ẹtu onye agha
 mebyi iphe ono bu
 (Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)*

¹³ "Jizosu byanu bya ajia phe su: ?Etu-a te edoduru unu ẹnya to? ?Denukpoo g'ee-me g'etu dokotaje unu ẹnya? ¹⁴ Onye l'atu mebyi iphe ono l'atu opfu Chileke. ¹⁵ Ndu ọphu no l'aguga gbororo ẹka aatu opfu Chileke bu ndu numachaaru iya nu; Nsetanu zirwuta bya anafu phe opfu Chileke ono, a turu l'ime obu phe ono. ¹⁶ Ndu k'ophuu dukwaphoya ge mebyi iphe, a turu l'eka du epfu-epfu. Epehe numachakpoerupho opfu Chileke ono; gude ẹhu-utso kweta egwegwa; ¹⁷ ọphu o dudu ogharabvu, ẹphe gbaru l'ime onwophe; ẹphe kpopho upfu nwanshii; iphe mkpamehu byapfutaẹ phe pho; ọzoo ndu ọzo melahaa phe ewere l'ẹphe kwetaru opfu ono; l'oburu iphe, ẹphe a-kpakota daa; paru opfu obu buhaa. ¹⁸ Ndu ọphu du ge mebyi iphe, aatu l'eka obvu du l'ali. Epehe bu ndu numaru opfu Chileke; ¹⁹ ọle ẹphe l'agba egomunggo ẹhu phe. Eyenuka obu l'eku; waa iphe, agu phe g'ẹphe nweru iya

* 4:12 4:12 Gūnaa Azá 6:9-10.

batanu bya akpaahaa opfu ono ẹhu. Ophu o miduru amimi. ²⁰ Obenu ndu k'ono, bu mebyi iphe, a turu l'okpobe ali ono; noo ndu opfu bu ndu anumajechaa ya; ẹphe ewota iya ye l'okpoma phe; ẹphe eyee mebyi; opfu eyee ukporo l'iri; opfu eyee ukporo ẹto; opfu eyee ukporo ise."

Oroku e yeru oku kpuchia iphe

(Luk 8:16-18)

²¹ Jizosu su phe: "Aa-nwujeru oku ye l'oroku kpube iya ite; ozoo nwua ya le mkpula iphe, aaze aze? Toḅudu l'iphe, eedobeje oroku be eedobeje iya? ²² Kele iphemiphe, e domiru edomi be ee-mechaa mee g'a huma; teme iphemiphe, e meru le mpya be ee-mechaa mee g'o fuhu. ²³ Onye nweru ẹnu-nchi, l'anu iphe; numakwa iya."

²⁴ O su phe: "Unu gejekwa ngge l'iphe, unu anu le nchi. O kwa iphe, i gude turu nu nwibe ngu be ee-gude tukwarupho nu ngu; aa-gbenu nu gubedua opfu ka shii. ²⁵ L'onye nweru nu be aa-nubakwaa opfu ka shii. Onye enwedu nu be aa-gbenu natafulenu nwofu, o nweru."

*Etu, e gude mebyi iphe,
evu evuvu anma*

²⁶ O su phe: "Eka Chileke bu eze dukwa ge nwoke, gharu mebyi iphe l'ali. ²⁷ Nchi -jihu; nwoke ekuru mgbenya; nchi -bohū l'ootehu; mebyi iphe ono efushia vaa; o to madu g'o meru. ²⁸ Ali efushije iphe l'onwiya. Oovujeru uzo bya emee eswa iya; l'o bya emee iyanguyangu; teme l'ogbe teke ono yee mebyi. ²⁹ Mebyi iphe

ono -kaephō; nwoke ono abya egbuta iya; opfu l'o rwuwaru teke eegbuje iya.”

*Ètu, e gude akpuru oshi
mòsutadu anmaa*

(Mat 13:31-34; Luk 13:18-19)

³⁰ No iya ọ sù phẹ: “?Bù gùnù bẹ anyi a-sù l'ẹka Chileke bù eze dù g'ọ ya? ?Denu ẹgube ẹtu, ee-gude kọo akọ g'ọ dù? ³¹ Ọ dù g'akpuru oshi mòsutadu, bù iya kakọta rwìirwìirwìi lẹ mgboko l'iphe, bukotakpoo iphemiphe, eemebeje l'ali. ³² Ọle ọobujeru teke a byaru akua ya l'ali; oofua bya akakọta iphemiphe, aakuje akuku l'ali shii. Ọoby aakashia ẹkali; k'ophu unwu-enu, ephe l'eli agbeje akpa iya ẹpfune.”

³³ Ọ buru udu ẹtu ono bẹ Jizosu gude zia phẹ opfu Chileke g'ọo-ka phẹ edo ẹnya. ³⁴ Ọ -nmashiduru ẹtu bẹ ọ tọ dudu iphe, oozije phẹ. Teke yee ndu etsoje iya nù nọepho nwẹkinyi phẹ; ọotuko iphemiphe kọoru phẹ g'o doo phẹ ẹnya ree.

*Jizosu abyanyi oke akpara-mini
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Tọbudu iya bù; nchi jihuepho mbọku ono; ọ sù ndu etsoje iya nù: “Unu g'anyi dafu azu eze-ẹnyimu azu iya ọphuu.” ³⁶ Ẹphe haa ikpoto ndu ono l'ẹka ono bahu l'ugbo ọphu Jizosu nọhawaa; kọoru iya jeshia. Unwu ugbo ọzo nọdu etso phẹ. ³⁷ Oke pherephere zishiahaa ike; akpara-mini tubaaha l'ime ugbo. Ọ phodu nwanshii me mini eji ugbo. ³⁸ Jizosu nọduro l'ishi ugbo ishi lanu woru ishi tukobe lẹ pyilo;

ekuro mgbenya. Epe kutee ya su iya: “O-zì-
iphe! ?Tìi kpakpodaro ishi? Ugbò abyaakwa
anyi ekpukpu!”

³⁹ O tehu bya abaarù pherephere ono mba
bya asù eze-nyimu ono g'o deru yekete.
Pherephere ono zibuhu; ekameka buru
nyonyoronyo. ⁴⁰ O su phe: “?Denu g'o gude
ndzu nodu agu unu? ?Unu te ekwetaduru le
Chileke a-dzo unu?”

⁴¹ Onu kugbabechaa phe akugbabe. Epe
pfuaharu nwibe phe su: “?Bu egube ne-
madzu gunu be nwoke owa-a bu? Onye ophu
pherephere yele eze-nyimu emeje iphe, o
pfuru!”

5

Nwoke, obvu eme

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jizosu yele ndu etsoje iya nu bya ejerwua azu
eze-nyimu ono azu iya ophu, bu iya bu l'ali
ke ndu Gerasa. ² O futashiepho l'ugbo; nwoke,
obvu eme shi l'eka eelije nemadzu byapfutashia
ya. ³ Eka ono be nwoke ono bu ebubu. Obvu
obu emeshi iya ike; k'ophu o to duedu onye
sukwaduru iya eketsuta l'egbu; mbu m'obeta o
buru mkporo be a turu iya. ⁴ Tekenteke kpo be
aatujehawa iya mkporo l'okpa; tu ya mkporo
l'eka; ole oobyaje aghakposhia eka aghakposhi;
mkporo k'eka ono anyakashihu. L'o woru k'okpa
chipyashia echipyashi. Ophu o duedu onye
ike agota iya dukwadu. ⁵ Ewe l'enyashi be
onoduje l'echilabo eka ono, eelije nemadzu ono

yele echi ẹka úbvú nọgbaa echi mkpu; oogude mkpuma ekwobashi onwiya ẹhu.

⁶ Ọ hụmaepho Jizosu l'ẹka dọ ẹn्या; ọ phọta ọso gbapfu iya je adaa kpurumu l'iphu iya; ⁷ chia mkpu sụ: “Jizosu; Nwa Chileke; mbụ Chileke ono, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nụ! ?Bụ gụnu bẹ mu lẹ ngu jigba? Mu arwọkwa ngu arwọrwo; Chileke anụkwa iya-a; ta anụshinu mu aphụ.”

⁸ Kele Jizosu sụhawaru iya: “Gube ọbvụ; shi nwoke ono l'ẹhu lufuta!”

⁹ Jizosu jia ya: “?Bụ gụnu bẹ ija?”

Ọ sụ iya: “Epha mu bụ ‘Unubuku’; kele anyi dọ igwerigwe.” ¹⁰ Ọ rwo Ọ Jizosu rwohia ya ike sụ iya g'ọ tọ sushị phẹ g'ephe lufu l'alị ono.

¹¹ Noo ya; ọ duru ikpoto ezi, eche eche, dọru l'aguga úbvú ono akpa nri. ¹² Ọbvụ ono tuko rwohaa Jizosu sụ iya g'ọ hanaa phẹ g'ephe je awuba l'ime ẹhu ezi ono. ¹³ Jizosu sụ phẹ g'ephe je. Ọbvụ ono wufuta l'ẹhu nwoke ono bya awuba l'ime ẹhu ezi ono. Ikpoto ezi ono, rwuru l'unu ise ono tukolepho shi l'aguga úbvú ono phọta ọso gbaa kpurukpuru gbazeta je awuda l'ime eze-enyimu ono; mini rigbushia ya.

¹⁴ Ndu eche iya nọ gbakashihu je epfukashia ya l'ime mkpukpu mẹ l'oma obegu. Ọo ya bụ; ndu ono, e pfuru iya ono wuru byatashia ahuma iphe, meru nụ. ¹⁵ Epe bya ejepfu Jizosu. Epe huma nwoke ono, ọbvụ shi eme ono; mbụ onye ono unubuku ọbvụ shi buru l'ẹhu ono g'ọ nwanu anọ; yewanu uwe l'ẹhu; wekorohuwanu. Ndu gahaa phẹ. ¹⁶ Ndu ophu humaru iphe, meru nwoke ono, ọbvụ shi eme ono; waa iphe, meru

ikpoto ezi phọ; kọoru iya ndu ono, byaru nụ ono.

¹⁷ Ephemewoahaa Jizosu g'ọ lufuru phek'alali.

¹⁸ O bahushiepho l'ugbo; nwoke ono, obvu shi eme ono bya bya arwo ya geyeyeswiru.

¹⁹ Jizosu jika bya asu iya: "Laa unuphu; jepfukashiaru ndu ndu-unu eze iphe, Nnajiuphu meru ngu; waa g'ọ phuberu ngu obu-imemini."

²⁰ O tugbua jepfukashiahaa eze iphe, Jizosu meru iya arakashi l'oha Mkpukpu-Iri. Iphe ono, Jizosu meru ono dudzuru onyemonye biribiri.

*Nwa Jiayirosu mewanyị,
nso eme mkpurumkpuru
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

²¹ Jizosu phek'gude ugbo ono daghaekwapho mini ono jeshia l'azu iya ophu; ikpoto nemadzu bya anophesya mgburugburu. Onodu l'aguga mini. ²² Onye lanu le ndu-ishi ulo-ndzuko byapfuta iya. Epha iya bu Jiayirosu. Jiayirosu humae ya pho bya adaa kpurumu le mgboru okpa iya; ²³ rwoahaa ya eyeru iya aka l'ali su: "Nwatibe mu ke wanyị anwuhukwa anwuhu. Jiko byaro ebyibe iya aka g'ọ wekorohu dzuru ndzu."

²⁴ Jizosu tsoru iya jeshia. Adukpoo igwerigwe awu etso Jizosu; k'ophu a gbek'akpa iya mka.

²⁵ O duru wanyị, no l'eka ono, nowaru nso-unwanyị mkpurumkpuru apha iri l'ebob.

²⁶ O jewaru iphe-ehuka l'eka ikpoto ndu eme obvu. Iphemiphe, onweru be o tukowaru mephushichaa; ophu o wekorohuduru; o gbek'akajenu njo. ²⁷ Onumaepho iphe, Jizosu emeje; o shia ya azu pyobata l'ime igwe oha

ono bya edenyi uwe Jizosu ẹka. ²⁸ Kele o sukwanuru: “Mu -denyikpowa iya ẹka l'uwe be mu e-wekorohu-a.”

²⁹ Edenyi, oodenyi ẹka l'uwe Jizosu; mee ono buhu. O rwua ya l'ehu le Jizosu mewaru iya o wekorohu l'iphe, eme iya nu. ³⁰ Jizosu mawaru l'onwiya l'o duru ike, shi iya l'ehu lufu. O ghakobe l'echi ikpoto oha ono su: “?Bu onye denyiru uwe mu ẹka?”

³¹ Ndu etsoje iya nu su iya: “I humachaaru g'igwe oha-a akpagbu ngu le mkpa; i gbẹ aji: ‘? Bu onye denyiru ngu ẹka?’ ”

³² O bya achikaa enya ge ya maru: ?ya a-huma onye meru iphe ono. ³³ Ndzu guahaa nwanyi ono; kele o mawaru iphe, meru l'ehu iya. O gude ehuanmanma bya adaa kpurumu l'iphu iya; bya epfokotaru iya okpobe-opfu. ³⁴ Jizosu su iya: “Nwada; ekweta, i kwetarū mewaru g'i wekorohu. Laa je eburu l'ehu-guu l'iphe, eme ngu nu be e mewaru ngu i wekorohuwaa.”

³⁵ Jizosu gudekwadu-a opfu ono l'eka epfu; ndu shi l'ibe Jiayirosu bya bya asu: “Jiayirosu; nwa ngu nwanyi nwuhwakwaru. ?Bu gunu be iituchikwadu O-zì-iphe nchi?”

³⁶ Ophu Jizosu angakpodaru nchi l'iphe, ndu ono epfu. O su onye-ishi ulo-ndzuko ono: “Ndzu ba agushi ngu. Oo 'epho g'i kweta.” ³⁷ Ophu o dudu onye Jizosu kwekwaduru g'ephe l'iya swiru; gbahaa Pyita me Jiemusu me Jionu, nwune Jiemusu. ³⁸ Ephe jerwua ibe onye-ishi ulo-ndzuko ono; o bya akpovu uzu, igwe oha, no l'eka ono atu; bya ahuma g'ephe agu aphu

bya egbu onwophe l'ekwa. ³⁹ Jizosu bya abahu bya asu phe: “?Bu gunu meru iphe, unu atu uzu bya akwa ekwa? Nwata ono ta nwuhukwaru anwuhu; o kwa mgbenya be ooku.”

⁴⁰ Ephe ze iya ochi. O kweepho doo bya achifuchaa phe etezi g'ephe ha; bya eduta nna nwata ono yele ne iya; waa ndu ophu yee ya swi bya abahu l'eka nwata ono ze. ⁴¹ O bya eseta nwata ono l'eka bya asu iya: “Talita kumi,” bu iya bu: “Nwamgboko-nshii; mu suru g'i teta!”

⁴² Nwata ono teta jepheahaa. Nwamgboko ono nowaru apha iri l'ebo eshinu a nwuru iya. O du phe biribiri ke 'ama g'eme iya. ⁴³ Jizosu karu phe su phe g'o to dukwa onye ephe l'e-me g'o maru. O su phe g'a nu nwata ono nri g'o ria.

6

Aajika Jizosu le Nazaretu (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jizosu shi l'eka ono tugbua lashia ndu phe; yele ndu etsoje iya nu swiru. ² O be l'eswe-atuta-unme; o bahu l'ulo-ndzuko ndu Jiu je eziahaa iphe. O du ikpoto ndu numaru iphe, oozi biribiri. Ephe su: “?Bu awe be nwoke-a nwutachaa iphe owa? ?Bu onye ziru iya egube mmamiphe owa? ?Denu g'o meru emeebe iphe-ohumalenya owa-a, adudu onye numajeru etu iya-a? ³ ? To bunu iya-a bu nwoke kapyinta-a; mbu nwa Meri? ?To bunu iya bu nwune Jiemusu yele Jiosesu; waa Jiudasu; me Sayimonu? ?To bunaa unwune iya ke nwanyi be anyi l'ephe bugbaa l'eka-a?” Iphe ono buru upfu du phe l'okpa.

⁴ Jizosu sù phẹ: “Onye mpfuchiru Chileke be aakwabejekwa ùbvù l'èkameka; a -gùfuekwapho lẹ mkpụkpu iya yẹle ipfu iya; waa l'ibe iya.”

⁵ O mee ọphu ọ dudu iphe, du biribiri, ha shii, Jizosu meru l'èka ono; a -gùfuekwapho nwa ndu iphe emegbaa, o byiru èka; ẹphe wekorohu. ⁶ Ọ du iya biribiri l'ẹphe te ekwetaduru nkiya. Ọo ya bu; ọ tughua je etsoru mkpụkpu lẹ mkpụkpu ọzo ziahaa iphe.

*Jizosu ezi ndu-ishi-ozu iya
iri l'èbo g'ẹphe je epfua opfu Chileke
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)*

⁷ Ọ bya ekua ụmadzu iri l'èbo ono bya agbaa phẹ ẹbo ẹbo bya ezia phẹ g'ẹphe gude ọkpehu chishije ọbvù. ⁸ O pfua ya pfushiaru phẹ iya ike sù phẹ: “G'ọ tọ dukwa iphe, unu e-gude eje; gbahaa oshi-mpalẹka. Unu te egudekwa nri; ọphu unu egudekwa ẹda; ẹbe unu eyekwa ok-poga l'èkpa uwe. ⁹ Unu yekwaa akpọkpa; ọl'oo g'unu te eyekwa uwe n-yekwase. ¹⁰ Unuphu, unu bahụkpowaru; a -nata unu; unu nọduekwapho l'èka ono. Unu te ejekwa eburu l'èka ọzo jasù unu afuta lẹ mkpụkpu ono. ¹¹ Èka unu jeru; ẹphe -jika unu; jika anuma opfu Chileke, unu epfu; unu -tughujeepho l'èka ono; unu ajishia urwuku ọkpa unu; g'ọ buru iphe, a-gba phẹ ekebe. Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọo-kakwaru ndu Sodomu yẹle ndu Gómóra mma mbọku ikpe; eme lẹ mkpụkpu ono.”

¹² Ọo ya bu; ẹphe jeshia je araru iya ndiphe arara sù phẹ g'izimanu iphe-ẹji, ẹphe emeje lwa

phẹ azu. ¹³ Ẹphe chishia ọbvụ, dū igwerigwe, bugbaa nemadzū l'ẹhu; tẹme ẹphe nọdu eteje ndu iphe eme manụ; ẹphe ewekọrohu.

Anwuhu Jiṅnu
onye emeje baputizimu
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Eze, bụ Herọdu nūma iphe, Jizọsu eme; kele e pfudzuwaru nkiya l'ẹkameka. Ọ dūru ndu asuje l'ọo Jiṅnu ọphu shi emeje baputizimu tetaru dzuru ndzū ọzo; l'ọo iphe ono meru iphe, ọduje ike eme iphemiphe ono.

¹⁵ Ọ dūru ndu ọphu sūru l'ọo Elayijia.

Ọ dūru ndu ọphu sūru l'ọo-bukwaru onye mpfuchiru Chileke, yeru onye lanụ lẹ ndu mpfuchiru ndiche.

¹⁶ Herọdu nūmae ya phọ ọ sū: “Ọ kwa Jiṅnu-a, mu ziru; e je egbutaru mu ishi iya-a bẹ dzuwaa ndzū ọzo.” ¹⁷ Iphe, meru nū buri lẹ Herọdu zijeru; e je egude Jiṅnu; kee ya ẹgbu; je atuchia l'ulo mkpọro. Ọ buri l'ẹka Herọdiyasu bẹ o shi. Herọdiyasu ono bụ nyee Filipu. Filipu bukwanu nwune Herọdu. Herọdu gbeshi je ahata nyee nwune iya ono luru. ¹⁸ Jiṅnu shi anọduje epfuru Herọdu l'ọo iphe, adudu Chileke ree bẹ o meru l'o jeru ahata nyee nwune iya luru.

¹⁹ Ẹhu ghuahaa Herọdiyasu egbu. Ọ dū iya gẹ a sū lẹ ya gburu Jiṅnu; ọphu ọ makwanụ ọzo, ooshi gbua ya; ²⁰ kele Herọdu l'onwiya atsū Jiṅnu ebvu. Ọ maru l'ọ bụ onye pfuberekoto; tẹme ọ buri onye dūru Chileke nsọ. Ọ buri iphe ono meru iphe, Herọdu woru iya dobe g'ọ tọ dū iphe, e-me iya nū. Herọdu bẹ opfu, Jiṅnu anọduje

epfuru iya agbachije ɛnya; l'ọowakwa iya pho obu mini; l'o gudeɛle-a ɛhu-utso ngaberu iya nchi.

²¹ O rwua ujiku lanu iphe kweru nwanyi ono; kele mboku ono bu eswe, Herodu emeje ɛswa anyata mboku, a nwuru iya. O kukotachaa ndu-ishi ali ɛka ono; waa ndu-ishi ojogu; waa ndu bugbaa ishi l'ali Galili g'ephe byaru iya l'obo-iphe ono. ²² Ndu ono byierupho l'eka ono kpiririmu; nwa Herodiyasu ke nwanyi bya etee ebvu l'atatiphu phe. Ehu tsoo Herodu waa ɛbyaa ono, byaru iya nu ono utso shii. Eze, bu Herodu su nwamgboko ono: "Pfu iphe, dukpoe ngu pho ree ge mu nu ngu; mu a-nu ngu iya." ²³ O richaaru iya angu su: "Iphe, i sukpoerupho ge mu nu ngu be mu a-nu ngu; obetaru o buru ali-eze mu be i suru ge mu keha ɛbo; nu ngu nanu."

²⁴ Nwamgboko ono gbafu je aja ne iya su: "Bu kpoo gunu be mu a-su g'o nu mu?"

Ne iya su iya: "Su iya g'o pee ngu ishi Jionu, onye emeje baputizimu."

²⁵ O gbaphu azu bya ejepfu eze je asu iya: "Gbuta ishi Jionu, onye emeje baputizimu ye l'ochi pataru mu nta-a nta-a."

²⁶ Ehu daepho eze ono dzuu; ɛka o rwuru iya l'obu shii. Obenu l'eshinu o riwaru angu l'iphu ndu ono, byaru iya ɛbyaa ono be o to gbanwehedu iphe, o pfuru. ²⁷ O ziepho onye lanu l'ime ndu ojogu, eche iya nche teke ono teke ono g'o je egbuta Jionu ishi wota bya. Nwoke ono tugbua je egbuta ishi Jionu l'ulo mkporo ²⁸ ye l'ochi wotaru nwamgboko ono. Nwata woru iya

je apẹe ne iya. ²⁹ Ndu etsoje Jiṅnu nūmae ya pho; ẹphe bya apata ogwe iya je elia.

*Jizosu anu unu umadzu iri l'ẹbo
l'ukporo iri nri*

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jiṅn 6:1-14)

³⁰ Tọbodu iya bu; ndu-ishi-ozì Jizosu bya anokobe bya ejepfu Jizosu je akokotaru iya iphe, ẹphe mekotaru; yele iphe, ẹphe zikotaru. ³¹ A du igwerigwe abya. Nemadzu nodu ejeepho nggede eje; nggede alwa; k'ophu uto aduduru Jizosu yele ndu etsoje iya nu mbukponu me ria nri. O su ndu etsoje iya nu: "Unu gbeshi g'anyi je l'eka nemadzu te ebudu ebubu g'anyi je anodu nwekinyi anyi g'unu kabẹ tuta unme nwanshii." ³² Ẹphe kwe bahu l'ugbo tugbua jeshia l'eka ẹphe a-nodu nwẹkaphe.

³³ A du igwerigwe huma phe teke ẹphe atugbu bya ahubechaa phe ama. Ndu ono shikpo le mkpukpu le mkpukpu gudegbaa okpa gbaru jeshia vuru phe uto jerwua eka ono, ẹphe eje ono. ³⁴ Jizosu futu l'ugbo ono bya ahuma ikpoto nemadzu, no l'eka ono; imemini phe du iya shii; kele ẹphe du g'aturu, enwedu onye-nche, l'agbaru phe mkpu. O ziahaa phe iphe, du igwerigwe. ³⁵ O bejeepho l'uzenyashi; ndu etsoje iya nu jepfu iya je asu iya: "?I maru l'eka-a bu echiegu teme nchi nodu ejihuwaa?" ³⁶ Sudupho ndu-a g'ẹphe bahu le mkpukpu le mkpukpu me l'unuphu l'unuphu ndu-a, no-pheru phe mgburugburu-a je azutaru onwophe nri.

³⁷ Jizosu su phe: "Unubedua l'onwunu nunu phe nri g'ẹphe ria." Ẹphe su iya: "?O du ngu

g'ò bụ anyịbedua a-zụta buredi, ụkporo pangu, aa-nụ phẹ g'ẹphe ria?"

³⁸ Ọ sụ phẹ: "Bụ ishi buredi ole bẹ unu gude? Unu je amaru g'ò ha." Ẹphe machaarụ g'ò ha; ẹphe sụ l'ò dụ ishi buredi ise; wafua eji-ema.

³⁹ Noo ya bụ; ọ sụ phẹ g'ẹphe kekashia igwe ọha ono ekekashị g'ẹphe nọduchaa anọ l'eka ono, nweswa dụ kirikiri ono. ⁴⁰ Ẹphe nọdu anọ keshia onwophe l'ophere l'ophere; ọ duru ndu dụ ụkporo ise ise; ọ duru ndu ọphu dụ ụkporo labọ l'iri iri. ⁴¹ O wota ishi buredi ise ono; waa eji-ema phọ bya apalia ẹnya imeli kele Chileke ekele kẹ nri ono; bya eworu iya nyawashia bya anụ ndu etsoje iya nụ sụ g'ẹphe keeru iya ndu ono. O kedzuru ndu ono g'ẹphe hakota eji-ema ono. ⁴² Ẹphe tuko ria ya; rijichaa ẹpho. ⁴³ Ibiribe ibiribe buredi yele ẹma, phoduru nụ, ẹphe tụtukoberu bẹ jiru nkata iri l'ẹbo. ⁴⁴ Unwoke, yi lẹ ndu ono, riru nri ono dụ unu unwoke iri l'ẹbo lẹ unwoke ụkporo iri.

Jizọsu eje ije l'eli mini

(Mat 14:22-33; Jịon 6:16-21)

⁴⁵ Ọ sụ ndu etsoje iya nụ ono g'ẹphe bahu l'ugbo; vuru iya ụzo; dafu azu iya ọphuu; jeshia mkpukpu Betusayida gẹ ya pfuadaru igwe ọha ono g'ẹphe la unuphu. ⁴⁶ O mechaẹ phẹ phọ ẹphe lashia; o jeshia l'úbvú je epfuru nụ Chileke. ⁴⁷ Ugbọ ono nọdu l'echi eze-enyimu nchi jihu; yebedua nwẹkinyiya nọdu l'eli-mgboko l'aguga mini ono. ⁴⁸ Ọ gbẹ l'eka ọ nọ huma l'akpo ugbo ono l'angakpo phẹ ẹhu shii; kele pherephere ezi iziphu; o jeru ije l'eli mini jepfushia phẹ. Teke

ono buwaru l'iphe-odu aha ɛnu. O meahaa g'oo ghata phe aghata le mini ono. ⁴⁹ Ephe humae ya pho eka ooje ije l'eli mini; ephe dobesu l'oo maa. Ephe chishia mkpu. ⁵⁰ Noo kele ephe tukoru g'ephe ha humakota iya; ehu nmalahaa phe kpeekpeekpee.

Teke ono kwapho Jizosu su phe: "G'okpoma shihu unu ike; o bu-a mbedua. Ndu ba agushi unu." ⁵¹ O nyipfu phe l'ime ugbo ono; pherephere ono zibuhu. Ephe sachaa onu saa nchi; ⁵² kele iphe, Jizosu meru teke o washiru buredi ono te edoduru phe enya; opfu l'a kpo-chiru phe okpoma.

*Jizosu eme ge ndu iphe eme
wekorohu le Genesaretu
(Mat 14:34-36)*

⁵³ Tobudu iya bu; Jizosu phe daghaepho mini ono; futu le Genesaretu; bya eworu ugbo phe lia l'eka ono. ⁵⁴ Afuta, ephe afuta l'ugbo ono; ndu eka ono hubechawaa Jizosu ama. ⁵⁵ Ephe gbacharu je l'unuphu l'unuphu je apata ndu iphe emegbaa l'iphe, ephe azeje aze paru byapfuta iya l'ekameka, ephe numakpooru l'ono. ⁵⁶ Ekameka, o shiru l'unwu mkpukpu le mkpukpu; me l'eze mkpukpu; me l'oma egu; ndiphe eworu ndibe phe, iphe eme dobegbaa l'oma aswa rwoo ya g'o kwe g'ephe denyi iya eka; obetaru o buru l'onu uwe iya. Iphe, bukpo ndu denyiru iya eka wekorohukota l'iphe, eme phe nu.

7

*Nsọ alì ndiche ndu Jiu**(Mat 15:1-9)*

¹ Ọo ya bụ; ọ dūru ndu Fárisii; wakwaphọ ndu ezije ekemu, dọru l'ẹka ono. Ẹphe tuko shi Jierúsalemu bya adokobe l'ẹka ono dọ-phae Jizosu mgburugburu. ² Ẹphe hụma l'ọ dūru ndu emebyi nsọ alì l'ime ndu etsoje Jizosu. Ọ bụru l'ẹphe gude ẹka, e merwushiru emerwushi eri nri; opfu l'ẹphe ta akwọduru ẹka gẹ nsọ alì ndu Jiu sūru g'a kwọje iya.

³ Kẹle ndu Fárisii; mękpoo ndu Jiu mgburugburu te erijedu nri m'ẹphe -akwọduru ẹka gẹ nsọ alì phẹ sūru g'a kwọje iya, bụ iya bụ nsọ, shi phẹ lẹ nna phẹ oche. ⁴ Teme ẹphe -lwa aswa; ẹphe tee ridu nri; gbahaa l'ẹphe gudeadaa mini mefu nsọ. Nokwaphọ g'ẹphe emejgbaa unwu nsọ ọzo, shi lẹ nna phẹ oche, dū gẹ nsọ asa okoro mę k'ite mę k'ochi, e gude ope wụa; mę k'oshi-anọo.

⁵ Ndu Fárisii ono mę ndu ezije ekemu jia Jizosu sū iya: “?Bụ gūnu meru iphe, ndu etsoje ngu nū te emejedu nsọ, shi lẹ nna anyi oche phẹ; ẹphe gbẹ egudeje ẹka, e merwushiru emerwushi eri nri?”

⁶ Ọ bya asū phẹ: “Azáya onye mpfuchiru Chileke pfugbuwaru k'unubẹ tuko-l'ẹhu-atuko-l'obu-a sū:

“Ndu-a bụ eli ọnu bẹ ẹphe
gude akwabẹ mu ùbvù.
Obenu l'obu phẹ nọgbaa
mu ụzenya.

⁷ Ẹphe abarū mu ẹja mkpẹ.

Èphe ezi ekemu,
 nemadzù tũru;
 ọ dũ g'ekemu Chileke*.

⁸ “Kẹle unu ahajẹ ekemu Chileke; gbẹ eme nsọ alì, nemadzù doberu; eme k'asa ite; mẹ okoro; mẹ iphemiphe ọzo, unu emegbabe.”

⁹ Ọ sù phẹ: “Ọ nùpho l'unu manùkaru iphe meru g'o gude unu gbẹ gwọbechia ekemu, Chileke sũru g'e meje je emeahaa nsọ alì, nemadzù doberu. ¹⁰ Lẹ Mósìsù sùkwaru: ‘Yejeru nna ngu yẹle ne ngu ùbvù’; bya asùkwapho: ‘Onye epfujeru nna iya; ọzoo ne iya njo opfu g'e gbua onye obu egbugbu.’ ¹¹ Unubẹdua byakwanu epfu bya asù: Ọ -bũru lẹ nemadzù sũru nna iya; ọzoo ne iya l'iphe, ya gege egude kwọ phẹ bukwa ‘kọbanu’, bũ iya bũ ‘iphe, a nũru Chileke.’ ¹² Unu gũfu onye onọ g'o to yeheru ne iya ọzoo nna iya ẹka. ¹³ Unu shi ẹgube ono gude l'unu eme nsọ alì, unu ezi; mee ọphu opfu Chileke adũedu iphe, ọ bũ; tẹme unu nọdu emegbakwaphọ iphe ọzo, dũgbaa ẹgube ono.”

*Iphe, aasọ nsọ; mẹ iphe,
 a ta sọdu nsọ
 (Mat 15:10-20)*

¹⁴ Jizọsu bya ekua igwe ọha ono ọzo bya asù phẹ: “Unu gebekpọdapho gẹ mu karu unu g'o doo unu ẹnya. ¹⁵ Ọ tọ bukwa iphe, nemadzù eri l'ọnu atũrwu iya; ọ kwa iphe, shi nemadzù l'ime obu bũ iphe, atũrwuje iya nũ. ¹⁶ G'onye nweru ẹnũ nchi; nũmakwa iya!”

* **7:7** 7:7 Gũnaa Azá 29:13.

17 Ọ haẹpho ndu ono bya abahụ l'ulo; ndu etsoje iya nù jìahaa ya iphe, ẹtu ono bu. 18 Ọ sù phẹ: “?Unubẹdua bẹ iphe ete dojekwaphọ ẹnya? ?Unu ta amakwaphọ l'iphe, eeri l'ọnu ta aturwudu nemadzu? 19 Kele ọ tọo bahu du iya l'obu; ọo l'ẹpho bẹ ọobahuje; l'e shi l'ẹka ono nyifu iya lẹ nshi.” Ọo ya bu l'iphemiphe, eeri l'ọnu bẹ Jizosu sùru l'ọ tọ dudu ọphu aturwuje nemadzu l'iphu Chileke.

20 Ọ sù phẹ: “Ọo iphe, shi nemadzu l'obu bu iphe, aturwuje iya nù. 21 Kele ọo l'ime obu nemadzu bẹ ẹjo egomunggo shi; waa eri ogori; mẹ apharwushi onwonye; mẹ egbu ọchi; 22 mẹ ezi iphuru; mẹ ẹnya-pfurupfuru; waa eme ẹjo umere; mẹ aghọ ugho; mẹ urwuali; mẹ iji-ẹnya; waa epfurwushi nemadzu; mẹ eku-onwonye; yele eme eswe. 23 Iphe, bukpo iphe ono g'ọ ha shichaa nemadzu l'obu; ọ buru iya bu iphe, aturwuje nemadzu.”

*Ekweta nwanyi, abudu onye Jiu
(Mat 15:21-28)*

24 Jizosu gbeshi l'ẹka ono bya ejeshia alì, nọ-pheru Taya yele Sidonu mgburugburu. O rwua ẹka ono bya abahụ l'unuphu lanu je anodu. Ọ du iya g'a sù l'ọ tọ dudu onye maru nù; obenu l'o to domikotaduru onwiya edomi. 25 Noo ya; nwanyi, ọbvụ eme nwatibe iya kẹ nwanyi numa kẹ Jizosu bya atugbuekwapho je adaa kpurumu lẹ mgboru ọkpa iya. 26 Nwanyi ono bu onye Gurisu; ọle a nwuru iya l'alì ono, bu iya bu Fonishiya, nọ lẹ Sayira. Ọ bya arwoahaa Jizosu g'ọ chifu ọbvụ ono, bu nwatibe iya l'ẹhu ono.

²⁷ Jizọsu sụ iya: “Gebe g'a nụadaa ụnwegirima nri tẹmanu; kele ọ tọ dudu ree g'e woru nri ụnwegirima nụ ụnwu nkuta.”

²⁸ Nwanyị ono sụ iya: “Mu maru-a Nnajiuphu; obenu l'ụnwu nkuta atụtujukwa-a nwonu, dashihuru l'ẹka ụnwegirima eri nri.”

²⁹ Jizọsu sụ iya: “Eshinu i pfuru egube ono; lashia l'obvu ono hawaru nwa ngu ono!”

³⁰ Ọ larwushia; Ọbvua-a hawaa nwata-a. Ọ zewaa azee ke nwakupya l'iphe, aaze azee.

Jizọsu emeta onye ada nkuchi

³¹ Jizọsu bya alufuta l'ohamoha, bugbaa le Taya yele Sayidonu jeshia l'eze-enyimu Galili; bya erwua oha Mkpukpu-Iri. ³² Epeh dutaru iya onye ada nkuchi; teme ophu oopfujedu opfu ree. Epeh rwoahaa Jizọsu g'o byibe iya ẹka. ³³ Jizọsu shi l'ẹka ono, igwe oha ono no ono; dufu iya iche bya eye iya mkpushi ẹka le nchi labo bya emeta onu-mini mee ya l'ire ³⁴ bya apalia enya l'eli bya atsua ude sụ iya: “Efata” bu iya bu: “kosahu!”

³⁵ Ime nchi iya ephenebo kosahuchaa; ire iya bya agbutoshihu; ọ wata epfu opfu ree. ³⁶ Jizọsu pfushia ya ike sụ phe g'ọ tọ dukwa onye epeh e-pfuru iya; obenu l'obujeru teke o pfuru nno; epeh agbe ka iya nụ arakashị. ³⁷ Ọ kwatakporo tufu phe ehu shii; epeh sụ: “Ha-o! ?Ọ kwa l'i humaru g'oomekotaje iphemiphe ree; mechaa mee g'onye nkuchi numaje iphe le nchi; bya emee g'onye l'ete pfujedu opfu pfuaha opfu.”

8

Jizosu anụ unu ụmadzu iri nri
(Mat 15:32-39)

¹ E rwua ujiku lanụ, ikpoto nemadzu dzukobekwaru ozo; ophu o duhedu nri, ephe gude k'eriri. Jizosu bya ekua ndu etsoje iya nu bya asu phe: ² "Imemini ikpoto ndu-a dukwa mu g'onye l'ephe nowaru ujiku eto l'eka-a; ophu o budu l'o dukwaduru nri, ephe gude, ephe e-ri. ³ Mu -sukwanu g'ephe swiru egu lashia; mba atushi phe l'uzo; kele o duru ndu ophu shi aka du enya."

⁴ Ndu etsoje iya nu su iya: "?Bu awe be aahumakwanu nri l'echiegu-a, a-suru phe eriri?"

⁵ O su phe: "?Bu ishi buredi ole be unu gude?" Ephe su iya l'oo ishi buredi esaa.

⁶ Oo ya bu; o su g'ikpoto ndu ono nodukota anoo l'alị l'eka ono. O bya achita ishi buredi esaa ono bya ekele Chileke ekele. O bya awashia ya bya achie ndu etsoje iya nu g'ephe keeru phe. Ndu etsoje iya nu bya ekeeru phe iya. ⁷ O dukwarupho unwu-ema, ephe gude. O bya bya ekelekwapho Chileke k'ema ono bya eworu iya nu ndu etsoje iya nu bya asu g'ephe kekwaaru iya pho ndu ono. ⁸ Ndu ono ria nri rijichaa ephe. Ndu etsoje iya nu bya atutua iphiriba iphiriba iya ophu ghuduru nu; o ji nkata-eevu-iphe esaa. ⁹ Ndu riru nri ono e-bekwa l'unu nemadzu mgbo iri. Jizosu su phe g'ephe lashia; ephe lashia. ¹⁰ Yeke ndu etsoje iya nu bahu l'ugbo jeshia oha ndu Dalumanuta.

*Iphe-ohumalenya,
meru l'ehu Jiona
(Mat 16:1-4)*

¹¹ Ndu Fárisii byapfuta Jizosu; ephe l'iya tuahaa ego. Ephe su iya g'o meeru phe iphe-ohumalenya, e-goshi l'oo Chileke ziru iya g'o bya eviya. O buru okpa opfu be ephe togboru iya egube ono; g'ephe gude nmata iya. ¹² O bya atsua oke ude l'ime obu bya asu phe: “? Bupoo gunu meru iphe, o gude ogbo nta-a buerupho iphe-ohumalenya be ephe achoje? Ge mu gbukwaru iya unu tororo; o to dukwa iphe-ohumalenya ono, a byaru emeru phe.”

¹³ Jizosu phe haa phe l'eka ono bya abahu l'ugbo kporu jeshia azu iya ophuu.

*Uta, Jizosu ata ndu etsoje iya nu
(Mat 16:5-12)*

¹⁴ Noo ya; ndu etsoje iya nu zohaa egude buredi. O buerupho ishi buredi lanu be ephe gude nodu l'ugbo ono. ¹⁵ Jizosu nmaaru phe okwa su: “Unu kwabekwa enya! Unu kwabekwaru iphe-eko-buredi ke ndu Fárisii me ke Herodu enya; a -nonyaa o mebyia unu.”

¹⁶ Ephe pfuaharu nwibe phe su: “O kwa buredi ono, anyi egudedu ono.”

¹⁷ Jizosu maru iphe, ephe epfu bya asu phe: “? Bu gunu be o gude unu nodu epfugbaa l'unu te egudedu buredi? ?Toko dokwapho unu enya? ? O kwa l'egomunggo teke agbarwudu unu l'iphe, o bu; mbu k'iphe, ekoje-buredi ono? ?O nwuru inwu-agma be unu kpo-chiru okpoma akpo-chi?

¹⁸ O kwa l'unu nweru enya; ?Unu ta aphudu iya

uzo? Nchị bẹ unu furu; ?Unu ta anụdu iya iphe? ?To nwedu iphe, unu anyatajẹkpoo? ¹⁹ Teke mu gude ishi buredi ise keeru unu nemadzu iri l'ẹbo l'ụkporo ụmadzu iri; ?bụ nkata-eevu-iphe ole bẹ unu tutu-jiru iphiriba iya, phoduru nụ?" Ẹphe sụ iya l'ọo iri l'ẹbo.

²⁰ "Ọ dụ ree; teke mu gude buredi ẹsaa keeru unu nemadzu iri; ?bụ nkata-eevu-iphe ole bẹ unu tutu-jiru l'iphiriba iya, phoduru nụ?" Ẹphe sụ iya l'ọo ẹsaa.

²¹ Ọ sụ phẹ: "?Toko dokwapho unu ẹnya nta?"

*Jizosu eme g'onye
atsụ ishi hụma uzo*

²² Ẹphe bya abata lẹ Betusayida. E dutaru Jizosu onye atsụ ishi. Ẹphe rwọahaa ya g'o byia ya ẹka. ²³ Ọ bya egude onye atsụ ishi ono ẹka dufuta iya lẹ mkpukpu ono; bya eworu onu-mini vua ya l'ẹnya tsuu; bya ebyia ya ẹka bya asụ iya: "?Ọ duru iphe, ị hụmaru?"

²⁴ Onye ono, atsụ ishi ono palia ẹnya bya asụ: "Ee; mu hụmaru-a nemadzu; ọle ẹphe dughbaa tsuyọo tsuyọo g'oshi ejegbaa ije."

²⁵ Jizosu byakwa bya ebyia ya ẹka l'ẹnya ọzo. Ẹnya sahu nwoke ono; ọ phuahaa uzo; hụmaahaa iphemiphe rengurengu. ²⁶ Jizosu bya asụ iya g'ọ lashia; sụkwa iya pho: "B'abahukpokwanu lẹ Betusayida; ophu ọ dukwa onye ii-pfuru iya."

*Pyita akọ onye Jizosu bu
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)*

²⁷ "Jizosu waa ndu etsoje iya nụ tughua jeshia mkpukpu, nughaa lẹ Sizariya Filipayi. O rwua

l'uzo; o jiahaa phe su: ?Bukpoo onye be aasujekpoo le mu bu?"

²⁸ Ephe su iya: "O duru ndu suru l'i bu Jionu onye shi emeje baputizimu; ndu asu l'i bu Elayijia; teme o duru ndu suru l'i bu onye lanu le ndu mpfuchiru Chileke."

²⁹ Jizosu su phe: "Unubedua; ?unu sukwanuru le mu bu onye?"

Pyita su iya: "Oo ngu bu Kereshi obu."

³⁰ O pfuaru phe iya pfushia ya ike su phe g'o to dukwa onye ozo, ephe e-pfuru ke nkiya.

*Epfupfu mbu, Jizosu epfu le
ya e-je iphe-ehuka nwuhu
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)*

³¹ Noo ya; Jizosu bebe pfuaru ndu etsoje iya nu iphe, swiru iya nu su phe: "Abubu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ehuka, du igwerigwe. Ndu bu ogerenya; waa ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu a-jikakwa iya woru iya ye ndiphe l'eka. Ndiphe ono eworu iya megbua; l'o noo abali eto l'ilu; l'ooshi l'onwu teta dzuru ndzu."

³² Iphe ono be o pfuru phe kasaa phe iya nchi. Pyita bya ekuchi iya su iya: "Tuswekwa! Te epfukwa egube ono." ³³ Jizosu bya aghaa enya bya elee ndu etsoje iya nu bya agbochia Pyita onu su iya: "Gbeshi mu l'iphe gube Obutuswe ono! Kele iphe, iri ta abudu iphe, Chileke ari. Oriri ngu bu oriri nemadzu."

³⁴ Jizosu bya ekukota ikpoto ndu ono waa ndu etsoje iya nu bya asu phe: "Onye o du g'o tsoru mu g'onye ono mia onwiya enya; vuta oswebe onwu nkiya bya etsoru mu; ³⁵ kele onye

eme g'ò dzòo onwiya ndzù l'e-tuphakwa ndzù iya etupha. Onye gudekwanù opfu ẹhu mu yẹle k'ozì-oma Chileke tuphaa ndzù iya l'a-dzò onwiya ndzù. ³⁶ ?Bù gunu bù urwu, nemadzù ritaru mẹ o -nwekõtachaaru iphemiphe, nọ lẹ mgboko-a; tuphakwanaa ndzù iya? ³⁷ Ọ tọ dukwa iphe, nemadzù egude agbata ndzù iya mẹ o -tuphahùwaa. ³⁸ Kẹle onye iphere mu dọ; iphere ezi ozi-oma mu dọ iya; l'ogbo ọwa, l'eri ogori eme iphe-ẹji-a; bẹ iphere onye ono a-dukwapo Abubu-Ndiphe mẹ ọ -byatashiepho ekpe ndiphe ikpe. Ọ -nọdu abya l'ọ dọ ùb̀v̀ù l'ẹnya; egbu nw̄iinwii gẹ Nna iya egbu; teke ono, yẹle unwu-ojozi-imigwe, dọ nsọ a-sw̄iru abya ono.”

9

¹ Ọ sù phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ duru ndu harù pfuru l'ẹka-a, ata yìdu nw̄uhu; gbahaa l'ẹphe hùmaadaru gẹ Chileke gude ike egoshi l'ọo ya bù eze.”

Jizọsu egbu nw̄iinwii
(*Mat 17:1-13; Luk 9:28-36*)

² A nọephe abalì ishii; Jizọsu duta Pyịta yẹle Jiemusu waa Jiọnu duru phẹ je enyikota úb̀v̀ù, ha l'eli; je anọdu nw̄ekinyi phẹ. A nọnyaa; Chileke gbanwee ugbugba iya l'atatiphu phẹ. ³ Uwe iya chaahaa kẹ phuuphuu g'eberugo; k'ọphu ọ dukpodaa onye asa uwe lẹ mgboko-a, l'asa iya ẹgube ono. ⁴ Noo ya; Elayijia yẹle Mosisu chaa l'iphu phẹ abọ ụja eyeru Jizọsu. ⁵ Pyịta pfubulihu sù Jizọsu: “Nnajiuphu; ọ dukwa ree g'anyi nọ l'ẹka-a; g'anyi t̄a mkpu

eto: nanu nkengu; nanu ke Mosisu; nanu ke Elayijia.” ⁶ Iphe, o gude pfua iphe ono bu l’o to makpoda iphe, oopfu; eka ndzu agukpoo phe shingushingu epe n’eto.

⁷ Urwukpu bya bya aso-kputa eka ono; olu-opfu shi l’urwukpu ono su: “Onye owa-a bu Nwa mu nwoke. Mu yeru iya obu. Unu numajekwa iphe, oopfu!” ⁸ Teke ono kwapho; epe chikaa enya chikaa enya; ophu o duedu onye epe humaru l’eka ono; gbahaepho Jizosu nwekiya.

⁹ Epe nyizetashia l’ubvu ono; Jizosu pfushiaru phe iya ike su phe g’o to dukwa onye epe e-pfuru iphe, epe humaru gbiriri jasu teke yebe Abubu-Ndiphe e-shi l’onwu teta dzuru ndzu.

¹⁰ Iphe ono, o pfuru ono due phe pho l’okpoma; epe nodu ajigbaa nwibe phe iphe, bu eshi l’onwu teta dzuru ndzu. ¹¹ Epe jia ya su: “?Bu gunu meru iphe ndu ezije ekemu suru le Elayijia e-vuadaru uzo bya?”

¹² O su phe: “O kwa eviya le Elayijia l’evukpoadaru uzo bya g’o dozia iphemiphe ree. Ole ?bu gunu meru iphe, e dekwarupho l’opfu Chileke su le Abubu-Ndiphe e-je iphe-ehuka, du igwerigwe; teme l’e mekwaa ya pho g’o to dudu iphe, o bu? ¹³ Ge mu karu unu: Elayijia byahaakwaru; epe mewaa ya umerekete; mbu mee ya pho g’iphe, e dehawaru l’ekwo-opfu Chileke pfuru.”

*Eeme onye obvu atu ndapfu
g’o wekorohu*

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ẹphe byapfutaepho ndu etsoje iya nū ndu ọphuu; ẹphe hūma ikpoto ndu nọ-pheru pẹ mgburugburu. Ẹphe lẹ ndu ezije ekemu nọdu atụ ego. ¹⁵ Ahūma, igwe ọha ono ahūma Jizọsu; akpabiri iya gude pẹ. Igwe ọha ono wupfu iya je ekele iya ekele. ¹⁶ Ọ jia pẹ sụ: “?Bụ ọgunu bẹ unu l'ẹphe atụ?”

¹⁷ Onye lanu l'ime ikpoto ndu ono sụ iya: “O-zì- iphe; mu dutaru ngu nwa mu nwoke; kele ọbvụ, guderu iya nū meru iya ọphu o pfujedu opfu. ¹⁸ Ẹka ọ byaru iya l'ọ pata iya tūa l'alì; uphu atsushi iya l'ọnu; ọota ikireze; ọ nọduepho kẹ kwereji. Mu sụ ndu etsoje ngu nū g'ẹphe chifu iya ọbvụ ono l'ẹhu; ọphu ẹphe adudu ike.”

¹⁹ Ọ sụ pẹ: “Ha-oo! Unube ọgbo ọwa-a, adudu iphe, unu ekwetaje-a. ?Bụ teke ole bẹ mu l'unu a-nọ-beru? ?Mu a-takpọoru unu nshi taberu teke ole? Unu dutaru mu nwata ọbu!” ²⁰ Ẹphe bya edujeru iya nwata ono.

“Ọbvụ ono hūmaepho Jizọsu bya atūa nwata ono l'alì woru iya gbachia. O wepheahaa ewephe; ụphù nọdu atsushi iya l'ọnu. ²¹ Jizọsu jia nna iya: ?Bụ teke ole bẹ iphe ọbu shi iya?”

Ọ sụ iya: “O shikwa iya teke ọ bụ nwata.” ²² “Oobujekwaru ọ -nonyaa; l'ọ haru tūru iya chie l'ọku; mẹkpoo lẹ mini g'eeshi g'o gbua ya. Teke ọ bụ l'ọ dūru iphe, ii-dū ike mee; phūnaaru anyi obu-imemini; gbanaaru anyi mkpu!”

²³ Jizọsu sụ iya: “?Ì suru l'ọo iphe, mu a-dū ike mee? Ọ tọ dukwa iphe, akpọ onye kweru kẹ Chileke ẹka ememe.”

24 Nna nwata ono chishia mkpu gude ɛnya-mini su: “Mu kwewaru; jiko yenuru mu ɛka ɛ mu kabaa ekweshi ike!”

25 Jizosu hɔmaepho g'ikpoto nemadzu awu abya l'ɛka ono; ɔ baaru ɔbvụ ono mba sụ iya: “Gube ɔbvụ ɔphu ada nkuchi; ɔphu iipfudu opfu; mu suru g'i futa l'ime nwata ono. Ta abahubaekwa iya l'ehu ɔzobaa.”

26 ɔbvụ ono chia mkpu bya alota nwata ono tua l'alị; gbachia ya; teme ɔ lufu iya l'ehu. Nwata ono dabyierupho g'odzu. A tuko sụ l'ọ nwuhuwaru. 27 Jizosu bya egude ɛka selita iya eli; ɔ gbalihu.

28 Jizosu bahuepho l'ulo; ndu etsoje iya nụ jia ya lẹ mpya sụ: “?Bụ gunu meru iphe, anyi adudu ike chifu ɔbvụ ono?”

29 Ọ sụ phẹ: “Egube ɔbvụ ono taa futakwa; gbahaa l'oo onye aswije ɛgu epfu anụ Chileke chiru iya.”

*Epfu k'ugbo ɛbo k'anwuhu Jizosu
(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)*

30 Ẹphe tugbua l'ɛka ono je aghabua Gálili; ɔphu Jizosu emeduru g'ọ duru onye a-maru nụ; 31 kele ndu ono, etsoje iya nụ ono bẹ oozi iphe. Ọ sụ phẹ-a: “Abubu-Ndiphe bẹ aa-kpukwaru ye ndiphe l'ɛka; ɛphe eworu iya megbua. L'ọ nọ abalị ɛto l'ilu; l'ooshi l'onwu teta dzuru ndzu.”

32 Ọphu ɛphe amadu iphe, oopfu; ndzu nọdu agu phẹ g'ephe e-me jia ya.

*Onye kachakpoo shii
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ Ẹphe bya abata ẹ Kapaniyọmu. Ẹphe bahẹpho l'ulo; Jizọsu jia ndu etsoje iya nu su: “?Bu gunu be unu shi atu l'etsuzo?”

³⁴ Ophu ẹphe epfuduru opfu; kele teke ẹphe no l'uzo be ẹphe shi atu ego onye kachaa shii ẹ g'ẹphe ha. ³⁵ O bya anodu anoo bya ekua ẹphe n'iri l'ẹbo bya asu phe: “Onye o du g'o buru onye ivuzo g'onye ono buru onye ikpazu waa onye anodu ejeru onyemonye ozi.” ³⁶ O duta nwata nshii bya edobe l'echilabo phe. O bya eheta nwata ono eheta su phe: ³⁷ “Onye gude ẹpha mu nabata nwata nshii, ha egube-a be buakwa mbẹdua be o nabataru. Onye nabatakwanuru mbẹdua ta abukwa mbẹdua be o nabataru kpu; onye ono nabataakwarupho onye ono, ziru mu ge mu bya ono.”

*Onye ata akpọshidu iphe,
anyi eme
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Jiọnu su Jizọsu: “O-zì-ipe; anyi humakwaru nwoke, gude ẹpha ngu achishi obvu; anyi su iya g'o to meshi; kele o too tsojedu anyi.”

³⁹ Jizọsu su phe: “Unu ta asushi g'o to meshi; kele onye gude ẹpha mu eme iphe-ohumalenya te epfubyidu nkemu egwegwa egube ono. ⁴⁰ Onye ata akpọshidu iphe, anyi eme akpọshi be bu anyi. ⁴¹ Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye gude l'unu bu ndu ke Kéreshi kee unu mini g'unu ngua be Chileke bufutajekwa obunggo iya.”

*Anma okwa eme iphe-eji
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

42 “Sụ-a; onye mekwanuru onye lanu l'unwegirima-a, wowaru onwophe ye mu l'eka-a g'o shiswee uzo ono be o gogo kakwaru ree ome a pataru mkpuma-uswe; lipyabe iya l'olu; paru chie l'eze-enyimu. 43 Ozo bu; teke eka ngu akpataru ngu eme iphe-eji; gbufu iya. Oo-karu ngu ree l'i gude eka lanu bahu l'eka okpobe ndzu no; eme l'i nweru eka labo; e nwuba ngu l'oku-ali-maa. 44 Eka ophu ikpiri-ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu; ophu oku enwu iya nu anyihujedu anyihu. 45 Teke o bu okpa ngu a-loru ngu ye l'eme iphe-eji; gbufu iya. Kele o karu ngu ree g'i buru eniyeni bahu l'eka okpobe ndzu no; eme l'okpa dzuru ngu oke; e chie ngu l'oku-ali-maa. 46 Eka ophu ikpiri-ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu. Ophu oku, enwu iya nu anyihujedu anyihu. 47 Teke o bu l'oo enya ngu esetaru ngu eme iphe-eji; swofu iya tuphaa; kele oo-karu ngu ree l'i gude enya lanu bahu l'eka Chileke bu eze; eme l'enya dzuru ngu oke; e chie ngu l'oku-ali-maa. 48 Oku-ali-maa ono be ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu; ophu oku, enwu iya nu anyihujedu anyihu.

49 “Oku, ee-gude dàà onyemonye l'a-du g'o bu unú be e gude kwakobe iya. 50 Unú bu iphe, du ree; ole teke o tsò-buhuru unú-unú; ?denu g'ii-shi mebakwadaa ya g'o buru unú ozo. Unu mee ndzu unu g'o tsò unú unú; k'ophu unu le nwibe unu eburu l'ehu-guu.”

10

Ogori mę achifu nwanyi (*Mat 19:1-12; Luk 16:18*)

¹ Jizosu futa l'ęka ono bya ejeshia l'alı Jiudiya; waa mkpukpu ndu azu ęnyimu Jiđdanu. A dukwa igwerigwe wu-pfuta iya ozo. O watakwa phe ezi iphe, bu iphe, bu g'o zijehawaa.

² Ndu Farisii bya eworu okpa opfu togboru iya g'ęphe gude nmata iya bya ajiahaa ya su: “?O du ree ge nwoke chifuje nyee ya to?”

³ O su phe: “?Bu gunu be Mosisu suru unu g'unu meje?”

⁴ Epe su iya: “Mosisu suru g'onye byajeru achifu nyee ya vujudaru uzo dee ekwo-achifunwanyi nu nyee ya obu le ya ta aluhedu teme onye ono achifuwa iya ro.”

⁵ Jizosu su phe: “Iphe, Mosisu gude tuaru unu egube ekemu ono bu kele unu bu ndu ejo okpoma. ⁶ Obenu le mbulembu teke Chileke meru mgboko be o meru nwoke bya emee nwanyi. ⁷ Noo g'o gude: nwoke je l'ahaje nna iya; haa ne iya ge yele nyee ya tugba.

⁸ Ephenebo atuko buru onye lanu. Epe taa bueduru umadzu labo. Epe aburu onye lanu. ⁹ Oo ya bu; iphe, Chileke tugbaberu nanu g'o to dukwa onye e-je iya ekekaha ebo ozo.”

¹⁰ Epe bahuepho l'ulo; ndu etsoje iya nu jia ya iphe, opfu ono bu. ¹¹ O su phe: “Onye chifuru nyee ya je aluta nwanyi ozo be buakwaa ogori be oori. ¹² Teke o bukwanu l'oo yebedua, bu nwanyi lufuru l'onwiya je aluru ji ozo buakwaa ogori be nwanyi ono eri.”

*Jizosu agoru unwegirima onu-oma
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Eṗhe nọdu ekutagbaaru iya unwegirima g'ọ byibegbaa pḥe ẹka; ndu etsoje iya nḥ baaharu ndu ono, ekutaru iya unwegirima ono mba. ¹⁴ Jizosu huma iya; ẹhu ghuahaa ya eghu. Ọ sḥ pḥe: “Unu hakwaa unwegirima g'ẹpḥe byapfuta mu. Unu ta akpọshikwa pḥe abyabya; keḥe ọ bḥ ndu dḥ nno bẹ ẹka Chileke bḥ eze bḥ nkepḥe. ¹⁵ Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye ete gudedu obu unwegirima kweta l'ọ Chileke bḥ eze taa bahukwa ẹka ọ nọ.” ¹⁶ Ọ bya eheta unwegirima ono byidzuchaaru pḥe ẹka bya agoru onu-oma nḥ pḥe.

*Nwoke lanu, kparu ẹku
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Jizosu tugbushiepho; nwoke lanu gude ọso gbapfuta iya bya egbushi ikpere l'alì l'ipḥu iya bya aja ya sḥ: “O-zì-ipḥe, dḥbe ree; ?bḥ gunu bẹ mu e-me ge mu nweru ndzḥ ojeje?”

¹⁸ Jizosu sḥ iya: “?Bḥ gunu meru ipḥe, o gude ì nọdu eku mu onye dḥbe ree? Ọ tọ dukwa onye bḥ onye dḥbe ree; agufu Chileke nwẹkiya. ¹⁹ Ì mawaru ipḥe, ekemu Chileke sḥru g'e meje: ‘Te egbukwa ọchi; ọphu i rikwa ogori; ọphu i zikwa ipḥuru; ọphu ì dzukwa ọka; ọphu i mekputakwa nemadzḥ ibe ngu; kwabeje nna ngu yẹ ne ngu ùbvù.’ ”

²⁰ Nwoke ono sḥ iya: “O-zì-ipḥe; eshinu mu bḥ nwata ta adukwa iphemipḥe ono ọphu mu mebyijeru.”

²¹ Jizosu lee ya ɛnya bya eyee ya obu bya asu iya: “Iphe lanu bu iphe, phodukwaduru ngu nu: laa je erekota iphemiphe, i nweru; woru iphe, i retaru iya keeru ndu akpa nri. Oo ya bu; l’ii-nweru okpobe iphe l’eka Chileke no. I -mechaa nno; l’ii byawarọ etsoru mu.” ²² O numaepho iphe ono, Jizosu pfuru ono; ehu daa ya dzuu; o dzuru iphu tugbua; kele o bu onye nwenukaru iphe.

²³ Jizosu bya aghaa ɛnya lee ndu etsoje iya nu bya asu phe: “Egube g’oo-tsube l’ehu; mbu ge ndu nweru iphe e-me bahu l’eka Chileke bu eze.”

²⁴ Iphe ono, o pfuru ono tufu ndu etsoje iya nu ehu. Jizosu bya epfukwaa ya ozo su phe: “Unwegirima; oo tsukwa l’ehu ge ndu kpuru obu ye l’eku e-me bahu l’eka Chileke bu eze.

²⁵ Epyo inya l’ɛnya ngga kakwa nphe; eme le g’onye nweru iphe e-me bahu l’eka Chileke bu eze.”

²⁶ O kabakpoo phe ro atufu ehu. Ephe wata epfuru nwibe phe su: “?O bahunuru onye be aa-dzota?”

²⁷ Jizosu bya elee phe ɛnya bya asu phe: “O kwa nemadzu be o bu 'ama-g'ee-me-ia; obenu l’o to dudu Chileke nno; kele Chileke ta adudu iphe, kpuru iya eka ememe.”

²⁸ Pyita su iya: “?Anyibedua, haru iphemiphe, anyi nweru bya etsoru ngu-a-e?”

²⁹ Jizosu su: “Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye gude opfu ehu mu; yele k’ozi-oma ono haa ulo iya; ozoo unwune iya nwoke; ozoo unwune iya nwanyi; ozoo nna iya; ozoo ne iya; ozoo unwegirima ibe iya; ozoo ali iya; ³⁰ be

aa-pfu iya ugwo iphe, ha g'iphe, o haru mgbo ukporo ise le ndzu iya-a. Aa-pfu iya ugwo ulo me unwune; me ne; me nna; me unwegirima; me ali; mechakpoo mkpamehu, a kparu onye obu. E -mechaa; o -rwua le mgboko ophu abya nu; Chileke anu iya ndzu ojejoje. ³¹ Oke igwerigwe ndu bu ndu ivuzo nta-a l'e-mechaa buru ndu ikpazu; ndu bu ndu ikpazu emechakwanaa bya aburu ndu ivuzo."

*K'ugbo eto Jizosu epfu le
ya e-je iphe-ehuka nwuhu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Jizosu bya akparu ndu etsoje iya nu ye l'azu vuta uzo aka ephe eje Jierusalemu. Ndu gu-shiahaa ndu etsoje iya nu ike; aka o du phe biribiri. Ndu ophu awu etso phe nu l'azu ndu atsugbaa ebvu. O byakwa ekuchi umadzu iri l'ebo ono iche bya akoharu phe iphe, e-mechaa mee ya nu. ³³ O su phe: "Nta-a be anyi ejewaa Jierusalemu. Abubu-Ndiphe be ee-mechakwaa kpuru nu ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu. Ephe ekpee ya mpfugbu kpuru iya nu ndu amadu Chileke. ³⁴ Ee-gude iya mee iphe, ezi onu-ochi; vua ya onu-mini; chia ya echachi; bya eworu iya megbua; l'o noo abali eto l'ilu; l'ooshi l'onwu teta dzuru ndzu."

*Unwu Zebedi arwo Jizosu iphe
(Mat 20:20-28)*

³⁵ "Tobudu iya bu; Jiemusu yee Jionu, bu unwu Zebedi bya ejepfu Jizosu bya asu iya: Ozii-ipe; o du anyi g'a su l'ii-meru anyi iphe, anyi a-rwo ngu."

36 Ọ sụ phẹ: “?Bụ ọ́nu bẹ ọ́ dụ unu ọ́ mu meeru unu?”

37 Ẹ́phẹ sụ iya: “Mee anyi g'anyi nọ-kube ngu: g'onye lanu nọdu ngu l'ẹkutara; onye ọ́phuu anọdu ngu l'ẹkicha teke ịi-nọdu l'ọ́-dụ-biribiri ngu.”

38 Jizọ́sụ sụ phẹ: “Unu ta amakwa iphe, unu arwọ. ?Unu a-dụ-a ike nọ́a iphe, dụ l'okoro, mu a-nọ́; l'e mee unu ẹ́gube baputizimu, ee-me mu?”

39 Ẹ́phẹ sụ iya: “Ee! Anyi a-dụ-a ike.”

Jizọ́sụ sụ phẹ: “Unu a-dụ́kwa-a ike nọ́a iphe, dụ l'okoro, mu a-nọ́; l'e mee unu ẹ́gube baputizimu, e meru mu. 40 Obenu ọ́ k'anọ́du mu l'ẹkutara yẹ́le ẹ́kicha ta abụ́du mu bẹ ọ́ dụ l'ẹ́ka. Ono dọ́ru ndu Chileke doberu iya.”

41 Ụ́madzu iri ọ́phuu nọ́ma l'o noo g'ẹ́phẹ jeru iya; ẹ́hu-ẹ́ghu Jiemusu yẹ́e Jionu ghuahaa phẹ. 42 Jizọ́sụ bya ekukọ́tachaa phẹ bya asụ phẹ: “Unu mawaru ọ́ ndu a suru l'ọ́o phẹ bụ ishi anọ́duje akpapyashi ishi ndu ẹ́phẹ bụ ishi phẹ akpapyashi; tẹ́me ọ́ bọ́ru ọ́-nọ́-l'oke-ọ́kwa anọ́duje eme ọ́ ọ́du ọ́zo maru l'ọ́o ya ka shii. 43 Ọ́le ọ́o ọ́ ọ́ g'k'unubẹ́dua ta adụ́kwa ẹ́gube ono. K'unu bụ́kwa; onye ọ́ dụ g'ọ́ ha shii; g'onye ono bọ́ru onye a-nọ́du ejeru ndu ọ́phuu ozi. 44 Onye ọ́ dụ g'ọ́ bọ́ru onye ivuzọ́ ọ́ g'unu ha; g'onye ono wozeta onwiya ań; bọ́ru ohu onyemonye. 45 Ọ́ ọ́ Abụ́bu-Ndiphe l'onwiya ta abyakwaru g'e jeeru iya ozi; ọ́ kwa g'ọ́ jee ozi; waa g'ọ́ woru ndzụ iya nọ́ g'e gude gweeru Chileke ngweja; g'ọ́ bọ́ru iphe, oo-gude gbata ndzụ igwe ọ́ha.”

*Jizosụ eme onye atsu ishi
g'o wata aphụ ụzo*

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Jizosụ p̄h̄e bya abyarwuta Jieriko. Noo ya; ẹp̄he t̄ugbushiepho l'ẹka ono; ẹp̄he l̄e ndu etsoje iya n̄u m̄e igwe ọha, awu etso iya n̄u. Nwoke, aza Batimiyosụ, atsu ishi n̄oduwaa l'agụga etsuzo; arwo arwo. Batimiyosụ ono bu nwa Timiyosụ. ⁴⁷ O n̄umaep̄ho l'oo Jizosụ onye Nazaretu l'aghata; o chishia su: "Jizosụ; Nwa Dévidi; g'imemini mu d̄unu ngu!"

⁴⁸ A gb̄ochia ya onu su iya g'o dobe onu doo. O kabakp̄oo ya r̄o arashi ike: "Nwa Dévidi; g'imemini mu d̄u ngu r̄o-o!"

⁴⁹ Jizosụ pfuru bya asu g'e kua ya. Ẹp̄he kua ya su iya: "Teru ẹswa gb̄eshi je; ookukwa ngu oku."

⁵⁰ O ch̄iru ukpo iya w̄ushi bya ezilihu bya ejepfu Jizosụ.

⁵¹ Jizosụ su iya: "B̄u gunu b̄e o d̄u ngu ḡe mu meeru ngu?"

Onye atsu ishi ono su iya: "Nnajiuphu! Mee mu ḡe mu wata aphụ ụzo!"

⁵² Jizosụ su iya: "Lashia. Ekweta, i kwetarū mewaru ngu g'i wekorohu."

Teke ono kwapho; nwoke ono p̄uhahaa ụzo bya etsoru Jizosụ t̄ugbua.

11

Jizosụ abahụ l̄e Jierúsalemụ

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jiọn 12:12-19)

¹ Ēphe byarwutajēep̄ho l'úbvú Olivu m̄e l̄e m̄gboru Betufeji waa Betani, n̄owaa Jierúsalem̄u ntse; Jiz̄osu zia ndu etsoje iya n̄u umadzu labo
² s̄u p̄h̄e: “Unu je l'ime mkp̄ukpu ono, n̄o unu l'uzo iphu ono. Unu -bah̄uep̄ho l'ime mkp̄ukpu ono b̄e unu a-h̄uma nwa nkaf̄u-igara, e liberu elibe, eteke aduswee onye n̄ojeru iya l'eli. Unu t̄ota iya kp̄uru bya. ³ O -duru onye j̄iru unu s̄u: ‘?B̄u ḡunu b̄e unu eme nno?’ Unu s̄u iya l̄e mkpa iya d̄uru Nnajiuphu; l'o -meghechaa b̄e o-o-kp̄u-phutakwa iya-a azu l'eka-a egwegwa.”

⁴ Ēphe jerwua je ah̄uma nwa nkaf̄u-igara ōbu l'eka e liberu l'aḡuga ōguzo unuphu, n̄o l'aḡuga gbororo; ēphe je at̄ota iya. ⁵ Ndu n̄o l'eka ono j̄ia p̄h̄e s̄u: “?B̄u ḡunu b̄e unu eme egube ono? ?B̄u ḡunu meru iphe, unu at̄ota nkaf̄u-igara ono at̄ota?”

⁶ Ēphe pfuaru p̄h̄e iphe, Jiz̄osu s̄uru p̄h̄e g'ep̄he pfua. Ndu ono haa p̄h̄e; ēphe kp̄uru iya tuḡbua.
⁷ Ēphe kp̄utaru iya Jiz̄osu bya ach̄iru ek̄wa p̄h̄e wukobe nkaf̄u-igara ono l'eli okpurukpu; Jiz̄osu n̄odu iya an̄o. ⁸ Ndu ōphu eworu uwe p̄h̄e t̄osaa l̄e gbororo; ndu ōphu aburu igu, ēphe gbutaru l'ime eḡbudu b̄e ēphe t̄oru l'al̄i. ⁹ Ndu etso iya l'azu m̄e ndu n̄o iya l'iphu n̄odu akp̄o okporoko asuje: “Deeje! Deeje! Owoo! Onye Chileke ḡoru ōnu-oma n̄u b̄e ō bu; mb̄u onye ono, bu Nnajiuphu ziru iya g'̄o bya ono. ¹⁰ Ḡe Chileke ḡoru ōnu-oma n̄u ok̄wa eze onye-iche anyi, bu Dévidi; mb̄u ok̄wa eze ono, abya nta. Deeje! Deeje! Okalibe-kangokotaru-n̄u!”

¹¹ Noo ḡe Jiz̄osu gude bata Jierúsalem̄u. O

bya abata l'ime eze-ulo Chileke bya ahumachaa iphemiphe, no iya nu. Ephe gude nno ochii byaahaa. Yele ndu etsoje iya nu laphushia azu le Betani.

Jizosu atu oshi figu onu

(Mat 21:18-19)

¹² O be le nchitabohu iya; egu guahaa Jizosu g'ephe shiwaa le Betani lufuta. ¹³ O gbẹ ụzenya huma oshi figu, ekwo du ke nwa kpuchii. O jeshia l'upfu iya g'o maru: ?o miru amimi. O jerwua; o buerupho ekwo bu iphe, du iya nu; kele o to budu teke oomije bu ono. ¹⁴ Jizosu tua ya onu su iya: "Nemadzu ta abyadu awotabaa akpuru ngu ria ozo."

Ndu etsoje iya nu numa iphe ono, o pfuru ono.

Jizosu achifu ndu azu aswa

l'eze-ulo Chileke

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jion 2:13-22)

¹⁵ Ephe byarwutaepho Jierusalemu; Jizosu bahu l'ime eze-ulo Chileke bya awata achishi ndu azu aswa bya ere erere l'ime eze-ulo ono. O bya akwatsushichaa teburu ndu agbanweje okpoga bya akwatsushichaa okposhi ndu ereje ndo. ¹⁶ Ophu o dudu onye o kwekwaduru g'o vuru iphe ghata l'eze-ulo Chileke ono. ¹⁷ O ziahaa phe iphe su phe: "?Unu ta amadu l'e deru le Chileke suru l'ulo iya be ee-kuje aka ohamoha a-noduje epfu anu iya. Unu bya eworu iya mee ulo, ndu ana nfu edomije onwophe."

¹⁸ Ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu numachaa ya; ephe choahaa uzo, ephe e-shi gbua ya. Kele ephe atsụ ebvu l'oopfutawaa

onyemonye eyeru onwiya; opfu lẹ ndu ono g'ẹphe ha bẹ iphe, oozi dughbaa biribiri.

¹⁹ O -rwẹpho l'ụzenyashi; Jizọsu pẹ lufu lẹ mkpukpu ono.

*Jizọsu gude oshi,
ọ turu ọnu ezi ndu
etsoje iya nọ iphe
(Mat 21:20-22)*

²⁰ O be l'utsu iya; ẹphe ghatashia; ẹphe hụma oshi figu phọ, ọ turu ọnu ụnyaphu iya phọ g'ọ nwukotawaru lwaa jasụ l'ogbarabvu iya. ²¹ Pyita nyata iphe ụnyaphu ono bya asụ Jizọsu: "Lekpọdapho l'oshi-a, ị turu ọnu-a bẹ nwukotaakwaru lwaa."

²² Jizọsu sụ pẹ: "Unu kweta kẹ Chileke! ²³ Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; onye sụru ụbvú-a: 'Ngwa; je aparu onwongu chie l'ime eze-ẹnyimu' ọphu onye ono abọkpodaaru obu ẹbo; o kwetaẹpho l'iphe ono, o pfuru ono l'e-me; l'oomeẹpho g'onye ono pfuru. ²⁴ Noo g'o gude mu sụ unu l'iphemiphe, unu sụru gẹ Chileke nọ unu mẹ unu -nọdu epfu anọ iya; unu -kwetawaa l'ọ nọwaru iya unu; iphe ono bẹ ọo-nọ unu. ²⁵ Ọle unu -nọdu epfu anọ Chileke; ọ -duru onye mesweru unu; unu nọdu agbaru iya ẹjo egomunggo; unu vuru ụzo gụaru onye ono nvụ; ọo ya bụ; Nna unu, nọ l'imigwe agụkwanaaru unu nvụ l'ọphu unu mesweru iya. ²⁶ Teke ọ bụ l'unu ta aguduru iya nvụ ono; Nna unu, bu l'imigwe taa gụkwarupho unu nvụ lẹ k'unu."

*Aaji Jizosu egube ike,
o gude eme iphemiphe ono
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)*

²⁷ Epe bya alaphukwa azu le Jierusalemu. Jizosu je ejepheahaa l'ime eze-ulo Chileke. Noo ya; ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu; waa ndu bu ogerenya bya abyapfuta iya bya asu iya: ²⁸ “?Bu egube ike gunu be i gude eme iphemiphe-a? ?Bu onye ziru ngu gi bya iya ememe?”

²⁹ Jizosu su phe: “Unu gebe ge mu jia unu nwaji lanu. Unu -karu mu iya; mu akooru unu onye ziru mu ge mu bya eme iphemiphe-a. ³⁰ Unu karu mu onye ziru Jionu go bya emeshi ndiphe baputizimu: ?Bu Chileke too nemadzu?”

³¹ Epe wata iya adzokashi l'ime onwophe su: “Teke anyi sunuru lo Chileke; lo su anyi: ‘?O bukwanuru gunu meru go gude ophu unu ekwetaduru iphe, o pfuru?’ ³² Ndzu nodu agukwanu anyi asu lo nemadzu; kele e pfudzuwaru le Jionu bu okpobe onye mpfuchiru Chileke.” ³³ Noo ya epe su Jizosu: “Anyi ta amakwa.”

O su phe: “Ophu mu a-koqwanuru unu onye ziru mu ge mu meje iphemiphe ono.”

12

*Etu, e gude ndu anwamu,
e butaru ye l'opfu-vayinu anma
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Jizosu gude etu ziahaa phe iphe su phe: “Nwoke lanu laru egu vayinu. O bya agbaa ya mgbabu bya ebua ya nsu aka aa-noduje azoshi

mee l'akpuru vayinu ono. O bya akpukwaapho nwulo eli ephekerephe eka ee-nyihuje eche mgbabu ono nche. O bya eworu iya ye l'eka ndu o butaru g'ephe letajeru iya ya enya bya ejeshia- iphe ozo. ² O rwua teke eegbuje iya; o zia onye-ozu iya g'o jepfu ndu-ozu-egu ono g'ephe wou ya okè akpuru vayinu nkiya. ³ Ephe gude onye-ozu ono tsua ya iphe; gbabe iya eka oto; nwufu iya; o lashia. ⁴ Nwoke ono bya ezia onye-ozu iya ozo g'o jepfukwa phe ozo. Ephe tua onye k'ono mkpuma; tsukposhia ya ishi; mee ya iphe-iphere; chifu iya; o lashia. ⁵ Nwoke ono byakwa asu g'onye ozo je. Ephe gude onye k'ono gbua ya egbu. Nokwapho g'ephe meru igwerigwe ndu ozo, o zichaaru ozu ono; ndu ephe echia iphe; ndu ephe gbua egbu. ⁶ Jasuru o buwaru-a onye lanu be o nweru, bu iya bu nwa iya, o yeru obu. O zia ya g'o je; su le ya maru-a l'onye owa-a, bu nwa iya-a be ephe a-kabe-a yeru nsu. ⁷ Ndu ozu-egu ono humae ya pho bya azu mgbede su: 'Ihee! Waa onye ali-a e-mechaa buru nkiya me nna iya nwuhu. Unu bya g'anyi gbua ya g'ali ono a-buru k'anyi.' ⁸ Ephe gude iya; woru iya megbua; tufu l'azu mgbabu ono."

⁹ Noo ya; Jizosu ja phe: "?Bukpoo gunu be onye nwe mgbabu ono e-me ndu ono? Oo-bya egbushichaa ndu-ozu mgbabu ono; woru opfu-vayinu ono ye ndu ozo l'eka. ¹⁰ ?Unu teke aguswee iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su:

"Mkpuma, ndu akpu ulo
jikaru;
mechaaru bya aburu

mkpuma, gudeshi ọlo.

11 Ono bọru iphe,
Nnajiuphu anyi meru;
ọ dọ anyi biribiri l'anya*.”

12 “Epe meahaa g'ephe gude iya; kele epe maru l'oo phe be ọ nmadoru etu ono. Obenu l'ephe atsu mkpukpu ebvu. Epe haa ya gbakashihu.

Apfu akiriko

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 “Tobudu iya bu; epe zia ndu Farisii; waa ndu etsoje Herodu g'ephe je anwuta iya onu.

14 Ndu ono, e ziru ono bya ejepfu iya bya asu iya: O-zì-iphe; anyi maru l'i bu onye ire-lanu; teme ophu ọ dudu onye iitsu ebvu. Ophu ọ dudu onye iile enya l'iphu. Iigudeje ire-lanu zia ọzo Chileke.” “?Tobudu nu anyi emebyi ekemu Chileke me anyi -tufe akiriko nu Siza?

15 “?Anyi tufe iya to g'anyi ta atujeshi?” Jizosu maerupho l'ephe bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu bya asu phe: “?Bu gunu meru g'o gude unu togboru mu okpa opfu g'unu gude nmata mu? Unu wotaeshikwa kobo lanu ge mu huma.”

16 Epe wotaru iya ya. O su phe: “?Bu ishi onye yee epha onye bu owa-a, e deru iya-a?”

Epe su iya: “Oo ke Siza!”

17 Jizosu su phe: “O du ree; unu woru iphe Siza nu Siza; woru ke Chileke nu Chileke.”

Onu, Jizosu yeru phe dua phe biribiri etu.

* **12:11** 12:11 Guna Ebu 118:22,23.

Kę eshi l'ọnwu teta dzuru ndzụ
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ndu Sadiusi, bụ ndu ono sụru l'e tee shidu l'ọnwu eteta adzuru ndzụ ono; byapfuta Jizọsu bya ajia ya sụ: ¹⁹ "O-zì-iphe; iphe, Mosisu pfuru anyi l'ẹkwo ekemu bụ: 'Teke ọ bụ lẹ nemadzụ bẹ nwune iya nwoke nwuhuru haa nyee ya, ata nwutaduru nwa; gẹ nwune iya ono lụpyabe nwanyị ono g'ọ nwutaru onye ọphu, nwuhuru anwuhu phọ nwa.' ²⁰ Sụ-a; ọ duru ndu dụ ẹsaa l'unwune. Onye k'ọgerenya lụchaa nwanyị bya ahaa ya nwuhu; ọphu ọ nwutaduru nwa. ²¹ Onye ọphu tsotaru iya nụ lụpyabe iya; onye k'ono nwuhukwapho; ọphu ọ nwutaduru nwa. Onye k'eto bya emekwaapho nno ²² jasụ unwune ẹsaa ono lụ-dzuru nwanyị lanụ ono; nwushihukota; ọphu ẹphe anwutaduru nwa. E mechaa l'ikpazụ; nwanyị l'onwiya bya anwuhu nkiya." ²³ "O -rwua teke ee-shi l'ọnwu teta gbalihu; ?bụ onye ole bẹ nwanyị ono a-buru nyee ya g'ẹphe n'ẹsaa ono lụchaaru iya-a?"

²⁴ Jizọsu sụ phẹ: Tọbudu iphe ono meru g'o gude ọ buru l'unu eshisweje iya; kele ẹkwo-opfu Chileke te edoduru unu ẹnya; ọphu ọ boro ke g'ike Chileke habe shii. ²⁵ Lẹ teke ndu nwuhuru anwuhu e-shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ bẹ nwoke taa luhedu nwanyị; ọphu nwanyị aluhedu ji. Ephe a-dụ g'unwu-ojozi-imigwe. ²⁶ A bya lẹ k'eshi l'ọnwu teta dzuru ndzụ; ?unu ta agujedu akọ ono, dụ l'ẹkwo Mosisu ono; mbụ ẹka ono, o pfuru k'ishishi irwu, ọku enwu phoophoophoo ono? Ẹka ono bẹ Chileke pfuru Mosisu sụ iya: "Ọ kwa mbẹdua bụ Chileke ke Ẹbirhamu;

buru Chileke ke Áyizaku; bya aburu Chileke ke Jiékpou?" ²⁷ Bụ iya bụ l'ọ tọ bụdu Chileke ndu nwuhuru anwuhu; ọ bụ Chileke ndu nọ ndzụ. ? Unu hụmaru l'unu kwatakporu shiswee ụzọ?

Ekemu, kpọ-chiru ishi
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Nwoke lanụ, bụ onye ezije ekemu, nọ l'eka ono anụ iphe, ephe atụ; bya ahuma l'iphe ono, ephe aji Jizosu ono be o yeru onu ree; ọ byapfuta iya bya aji ya sụ iya: “?Bụ ekemu ole bụ ekemu ophu kpọ-chiru ishi?”

²⁹ Jizosu sụ iya: “Ekemu, kpọ-chiru ishi bụ: ‘G'unube ndu Izurelu numa le Nnajiuphu, bụ Chileke anyi buekwa iya pho bụ Nnajiuphu kpoloko. ³⁰ Oo ya bụ g'i yee Chileke obu ngu g'ọ ha. Gude ndzụ ngu g'ọ ha; me uche ngu g'ọ ha; me ike ngu g'ọ ha yee ya obu.’ Noo ekemu, kpochiru ishi bụ onoya. ³¹ Ekemu ozo, etso iya nu bụ g'i yee nemadzụ ibe ngu obu g'i yeru onwongu. O tọ duedu ekemu, kabakporo ebo ono shii.”

³² Onye ezije ekemu ono sụ iya: “O-zì-iphe; i pfuru okpobe-opfu. Kele Chileke bụ nanu. O tọ duedu Chileke ozo, du nu gbahaa yebedua. ³³ Oo ya bụ ge nemadzụ yee ya obu iya g'ọ ha; mekpoo uche iya g'ọ ha; me ike iya g'ọ ha; yekwaapho nemadzụ ibiya obu iya g'o yeru onwiya. Eme g'ekemu labo ono pfuru tukoru kakota adu mkpa; eme le ngweja anu, a kporu oku nu Chileke me ngweja ozo, eegwejeru nu iya g'ọ hakota.”

³⁴ Jizosu hūmaepho l'o pfuru g'onye nweru uche; ọ sụ iya: “Eka Chileke bụ eze ta aduekwa ngu ọnya.” O pfuchaa nno; ọphu ọ duedu onye tūru ama ajībaa ya ajī ọzobaa.

*Aji k'onye bụ Kéreshi ọbu
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ O be teke Jizosu byaru awata ezi iphe l'eze-ulo Chileke; ọ jia sụ: “?Denu g'o gude ndu ezije ekemu gbẹ sụ lẹ Kéreshi bụ Nwa Dévidi; ³⁶ l'eka Dévidi l'onwiya bẹ Unme-dụ-Nsọ gbẹ mee ọ sụ: “Chileke sūru Nnajiuphu mu: Nọdu mu l'ekutara jasū teke

mu e-me g'ị
zopyabe ndu-ohogu ngu l'okpa†.

³⁷ Dévidi l'onwiya -nọdu ekujekwanu iya Nnajiuphu; ?denu g'o gude ọ bukwarupho Nwa Dévidi?”

Èhu tsọ igwerigwe ndu nūmaru iya nū uto.

*Jizosu epfu kẹ ndu ezije ekemu
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)*

³⁸ Teke oozi iphe bẹ ọ sūru: “Unu kwabejekwaru onwunu ọnya l'eka ndu ezije ekemu nọ; ndu ọoguje agugu eye akpawuru uwe aghaphe; iphe, ephe yeru obu buru g'e keleje phẹ ẹrengete ekele l'eka a dụ l'igwe; ³⁹ waa anọdu l'aba, kakota ree l'ulo-ndzukọ ndu Jiu; waa anọdu l'aba ndu karu ọnya mẹ a -nọdu abọ iphe. ⁴⁰ Ephe bụ ndu eripyajẹ ulo unwanyi, ji phẹ anọdu; teme ephe nọdu egudeje ẹregede epfukpọepho ogologo opfu anu Chileke. Ọle ọo phẹ bẹ aa-kabaa anmashị ikpe ike.”

† 12:36 12:36 Gūnaa Ebuu 110:1.

*Iphe, nwanyi, ji iya anọedu
gude obu iya anụ Chileke
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Jizọsu bya eje anọdu anọo l'aguga ẹka aanuje Chileke iphe l'eze-ulo Chileke leahaa ndu echie okpoga l'okpoko, echiejeru Chileke okpoga. Ndu nweru iphe nọdu eyegbaa okpoga, dụ shii. ⁴² Nwanyị lanụ, ji iya anọedu, akpa nri byarwuta bya eworu afụ labọ, bụ iya bụ kobo lanụ chie. ⁴³ Jizọsu bya ekua ndu etsoje iya nụ bya asụ phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ kwa nwanyi-a, l'akpa nri-a, ji iya anọedu-a; bẹ kachaa eye okpoga lẹ g'ẹphe hakọta ono. ⁴⁴ Kele iphe, onyemonye echiegbaa bụ okpoga, tsuru etsutsu; obenu lẹ yẹbedua akpapkọo nri; ọle ọ tukoerupho iphe, o nweru chie; mbụ je akpaa l'iphe, o doberu k'e-gudeje akpata nri.”

13

*Iphe, e-me teke ikpazụ
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Jizọsu shiẹpho l'ime eze-ulo Chileke ono futa; onye lanụ l'ime ndu etsoje iya nụ sụ iya: “O-zì- iphe; lekpodapho ẹgube biribiri mkpuma ọwa mẹ ẹgube biribiri ụlo k'owa!”

² Jizọsu sụ iya: “?Ị hụmaru-a eze-ulo ono, a kpuru ẹgube ono; ee-mechaa nwukpọshichaa iphemiphe ono enwukpọshi; mbụ k'ọphu ọ tọ dudu g'ọ ka mma l'ọo mkpuma lanụ, a-kpọ-pfuru l'eli nwibe iya.”

*Iphe, bu o -mechaa
mgboko abvu*

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Jizosu nyihu úbvú Olivu; je anodu gha iphu l'eze-ulo Chileke gededede. Pyita me Jiemusu me Jionu me Anduru bya ejepfu iya k'iche je aja ya su iya: ⁴ “?Bukpoo teke ole be iphemiphe ono e-mekpoo?” “?Bu gunu be ee-gude maru teke iphe ono abyagbaa ememe?”

⁵ Jizosu pfuaharu phe su: “Oo 'epho g'unu leta onwunu enya g'o to du onye e-duswe unu uzo. ⁶ Kele o dukwaru igwerigwe ndu a-zaru epha mu bya; bya asu l'o kwa ephebedua bu Kereshi obu. Ephe eshi l'eka ono duphua ndu du igwerigwe. ⁷ G'obu te tsukahukwa unu teke unu a-nodu anu ude ogu ophu aalwu l'eka du enya; waa ophu aalwu l'eka du ntse; kele iphemiphe ono mefutakotajekwa; ole teke mgboko a-bvu teke erwukwa. ⁸ Noo kele oha yele oha ibe iya a-nodu alwu ogu; ali-eze yele ali-eze ibe iya a-nodukwapho alwu ogu nkephe. Ali a-nmagbaa jijijiji l'eka du igwerigwe. Ejo okpa nri a-bya. Iphemiphe ono dukota ge teke nka beberu meahaa nwanyi, ime eme ehuka.”

⁹ Ole-a; unu kwabekwaru onwunu enya. Aa-kputachakwaa unu kpujeru ndu-ikpe; e chia unu iphe l'ulo-ndzuko; teme unu a-byakwa apfuru l'iphu ndu nnajioha; me l'iphu ndu eze l'opfu ehu mu; g'ee-shi g'ephe anuma ozi-oma ono. ¹⁰ Obenu le g'e mehabe; e vufutaje uzo zidzuaru ozi-oma ono le mgboko mgburug-buru. ¹¹ Teke ephe kputaru unu jee ikpe; unu te vukwaru uzo wata ayo oshi iphe, unu e-pfu. Unu

pfuekwapho iphe, e yeru unu l'õnu teke ono; kele ọ tọ bụdu unubedua e-pfu iya; ọ bụ Unme Chileke. ¹² Nwune e-deru nwune iya nụ g'e gbua; nna akpuru nwa iya nụ g'e gbua. Ụnwu e-me g'a kpụta ndu nwuru phẹ nụ gbushia. ¹³ Onyemonye e-gude kele unu bụ nkemu kpoo unu ashi; obenu l'onye taru nshi jasụ l'ikpazu bẹ Chileke a-dzota.

Ejo ahuma

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Unu a-humakwa ejo-ahuma-ola-l'iswi ono, Daneļu onye mpfuchiru pfuru unu l'oonodu l'eka ọ gbaduru k'anodu ono. (Ge gube onye agu iphe-a rikwaa oriri iphe, ọ bu.) Unu -huma ya pho; ge ndu no le Jiudiya gbalakwaa lashia l'ubvu. ¹⁵ G'onye no l'okpoku atuta unme te ejeekwa abahu l'ulo le ya eje ewota iphe l'ime ulo. ¹⁶ G'onye no l'egu te ejeekwa agha enya ke ge ya je achita uwe iya. ¹⁷ Aphu a-tsoru unwanyi, du ime me unwanyi, nwa angukwadu era mboku ono. ¹⁸ Oo g'unu pfuru nu Chileke g'ọ tọ buru l'udzumini. ¹⁹ Kele teke ono be oke mkpamehu, eteke aduswee k'eshinu Chileke meru mgboko l'a-du; ophu ọ byadu adubaa ozo. ²⁰ Teke iphe-ehuka ono e-me be Nnajiuphu egbuduru iya mkpirikpu be ọ tọ dukwa nemadzu, aa-dzota. Oe o gudewaa iswi ehu ndu ophu ọ hotaru g'ephe buru ndu nkiya gbua ya mkpirikpu.

²¹ “O -duru onye suru unu teke ono l'ọ wakwa Kereshi; ozoo l'ọ phukwa iya; unu be yekwaru iya onu. ²² Kele ndu a-nodu adzu uka su l'ephe bu Kereshi; ozoo l'ephe bu ndu mpfuchiru Chileke; a-duchakwaa teke

ono. Ẹphe a-nọdu emegbaa iphe-ọhumalenya, dughbaa biribiri. Iphe ono a-bucharu g'ẹphe e-shi dephua ndiphe; mbu je akpaa le ndu Chileke hotaru; m'ẹphe -je l'adu ike. ²³ Oo ya bu; g'unu letakwapho ẹnya; eshinu mu vuwaru uzo pfiaru unu iphemiphe.

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Ole e -rwua mboku ono; teke ẹjo iphe-ẹhuka ono bvuerupho be ẹnyanwu e-jikputa; onwa echibuhu echichi. ²⁵ Kpokpode eshi l'igwe dashihu; iphemiphe, no l'igwe anmawoo anmawo lo-sweshihu. ²⁶ Teke ono be aa-huma Abubu-Ndiphe g'o no l'urwukpu egbu nwijnwii gude ike iya, paru ẹka abya. ²⁷ Oobyia ezia unwu-ozozi-imigwe iya; ẹphe abya ejee l'iphu; jee l'azu; jee l'uzo ẹkutara; jee l'ekicha le mgboko mgburugburu gbiriri jasun l'eka igwe beru ali beru; je edutakota ndu o hotaru.”

*Iphe, e gude oshi figu
anwuta*

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ “Sun-a; unu gude oshi figu nwua iphe; kele obujeru; o -mishiwaa bya erwua irwu ophu; l'a maru le teke okpomoku ekpoje duwaa ntse. ²⁹ Nokwapho g'owa-a du; teke unu humaerupho g'iphemiphe ono l'emegbaa; unu amaru lo nokpowaa ntse; mbu lo nowaa g'onu-oguzo. ³⁰ Sun-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; ogbo-a taa bvuebekwa; iphemiphe-a emekota. ³¹ Igwe l'a-bvukwa; ali abvu; obenu l'opfu, mu pfuru ta abyadu erebuhu ire erebuhu.”

Mbọku, ọo-buru
(*Mat 24:36-44*)

³² “Obenu l'ọ tọ dudu onye maru mbọku, ọ bu; ọzoo teke iphe ono e-megbaa. Mbụ l'unwu-ọjozi-imigwe ta amadu iya; ọphu Nwa Chileke ta amadu iya. Onye maru iya nu buepho Chileke, bu Nna nwẹkiya. ³³ Unu kwabekwa ẹnya. Unu nwukwaru ẹnya che nche; pfuru nu Chileke; kele unu ta amadu teke ọo-buru. ³⁴ Ọ du ge nwoke, eje iphe-ozo; bya aparu ibe iya haaru ndu-ozu iya; bya eje keshiaru phe ozi, ephe anodu eje l'ehu l'ehu. O be l'onye eche onu-abata; o pfushiaru iya ike su iya g'ọ nwukwaru ẹnya. ³⁵ Ọo ya bu; unu nwuru ẹnya; kele unu ta amadu mbọku, Nnajiuphu, nwe unuphu a-lwa. A ta amadu; ?bu l'uzenyashi; to l'echi abali; to l'iphe-ohenu; to l'utsu be ọo-bata. ³⁶ Ọo ya bu; g'ọ to byapfutadu unu l'otulupfu l'eka unu eku mgbenya.” ³⁷ “Su-a; iphe, mu epfuru unu-a be mu epfuru onyemonye. Unu nwukwaru ẹnya!”

14

Ndu-ishi achi idzu egbu Jizosu
(*Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Jion 11:45-53*)

¹ O ghuduwaa abali labo; obo Ojaghata erwua; waa obo-iphe aataje buredi, ekoduru ekoko. Ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu ndu achokashikpoepho uzo, ephe e-shi gude Jizosu le mpya gbua. ² Ephe su: “Ole o to bukwaru nta-a, aabo iphe-a; a -nonyakwaa o buru ogu eghirigha.”

*Aawu Jizosu manụ, eshi mkpọ
lẹ Betani*

(Mat 26:6-13; Jiọn 12:1-8)

³ O be gẹ Jizosu nọ lẹ Betani; o jee ibe Sayimonu onye ekpenta shi eme. Noo ya; ọ nọdukwadu l'ẹka ono eri nri; nwanyị lanu gudeepho mgbere, ama ntumatu bata. Mgbere ono bẹ manụ, eshi mkpọ, ere ire shii, bu manụ-nadu jiru ejiji. Nwanyị ono bya akụ-kwofuepho olu mgbere ono bya eworu manụ ono wụa Jizosu l'ishi. ⁴ Ehu ghuahaa ndu haru nọdu l'ẹka ono egbu. Epehe sụ: “?Bụ gunu bẹ e gude emebyishi eguru manụ ọwa? ⁵ Manụ ono suru g'ee-reta iya iphe, du g'ukporo pangu lẹ pangu iri gude keshiaru ndu akpa nri.” Epehe baaharu nwanyị ono mba.

⁶ Jizosu sụ pẹ: “Unu haa ya. ?Bụ gunu meru g'o gude unu nọdu epfuchi iya nchi? ?Unu ta amadu l'ọo ọkpobe iphe bẹ o meru mu egube ono? ⁷ Ndu akpa nri bẹ unu l'ephe anọ tekenteke; teke dukpoepho unu ree; unu emeeru pẹ iphe-oma. Obenu lẹ mbedua ta abudu tekenteke bẹ mu l'unu a-nọdu. ⁸ Ọo iphe, nwanyị-a a-du ike mee bẹ o meru ono. O vuwaa ọzo tee ogwehu mu manụ gude kwakọbe mu k'a -ta asu teke eeli mu. ⁹ Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, bukpoọ ekameka, a saru ozi-oma-a lẹ mgboko-a mgburugburu bẹ aa-kojeekwapho akọ iphe-a, nwanyị-a meru-a gudeje nyata iya.”

*Jiudasu eederu Jizosu eye
l'ẹka ndu Jiu*

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

10 Jiudasu Isukariyotu, onye lanu l'ime umadzu iri l'ebo ono bya atugbua jepfushia ndu-ishi uke Chileke ge ya deru Jizosu ye phe l'eka. 11 Ephe numae ya pho; ehu tsoahaa phe utso. Ephe kwee ya okpoga. O choahaa uzo, oo-shi deru iya ye phe l'eka.

Nri-enyashi Ikpazu

(Mat 26:17-30; Luk 22:7-23; Jion 13:21-30; 1Kor 11:23-25)

12 O rwua l'eswe, abahu l'obo-iphe, aataje buredi, ekoduru ekoko ono, bu mboku ono be ephe egbuje nwaturu obo Ojegahata; ndu etsoje Jizosu su iya: “?Bu awe be o du ngu g'anyi je edoziaru ngu gi nodu ria nri obo Ojegahata obu?”

13 O bya ezia umadzu ebo l'ime ndu etsoje iya nu bya asu phe: “Unu bahu l'ime mkpukpu Jierusalemu. Unu -rwuepho eka ono be o duru nwoke, e-vuru ite, mini du byapfuta unu. Unu tsoru iya. 14 Eka o jenyaaaru o bahu; unu je asu onye nwe unuphu ono l'onye ezije unu iphe suru: “?Denu eka mu a-nodu mu le ndu etsoje mu nu ria nri obo Ojegahata?” 15 Oo-goshi unu ulo-eli; goshi unu oma ulo, no le k'eli iya; mkpuru ono hakpopho osa, e dobechawaru oshi; dozichawaa ya g'oo-du; l'a nodu iya ria nri. Unu bahu eka ono je akwakoberu anyi nri obu.”

16 Ndu etsoje iya nu tugbua bya abahu l'ime mkpukpu ono. O buerupho g'o pfuru phe iya bu g'iphemiphe, du. Ephe nodu l'eka ono kwakobeahaa nri obo Ojegahata ono.

17 O be l'uzenyashi; yele umadzu iri l'ebo ono swiru bahu l'eka ono. 18 Ephe rijeepho nri

ono; Jizosu sụ phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ kwa onye lanụ lẹ g'unu nọ l'ẹka-a bẹ l'e-deru mu ye l'ẹka ndu achọ ishi mu; mbụkwa onye mu l'iya tukururu eri nri l'ẹka-a.”

¹⁹ O rwua phẹ l'obu. Ẹphe jiahaa ya nanụ nanụ sụ: “?Bụ mbẹdua? ?Tọo bụ mbẹdua?”

²⁰ O sụ phẹ: “G'unu ha unu n'iri l'ẹbo bẹ ọ bụ onye lanụ; onye mu l'iya yegbabẹru ẹka l'ọba-nri lanụ-a. ²¹ Abubu-Ndiphe l'a-lakwa g'e deru iya l'ẹkwo-opfu Chileke. Ole nshoro onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abubu-Ndiphe ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono. O gogo kakwaru onye ono ree; ọme a ta nwuduru iya ilile.”

²² No iya; Jizosu bya ewota buredi bya ekele Chileke ekele g'ẹphe eri nri ono bya anyawashia ya bya anugbaa phẹ bya asụ phẹ: “Unu nggẹ ria. Ọwa-a bụ ogwehu mu.”

²³ O bya ewolita okoro bya ekelekwaphọ Chileke ekele bya eworu iya nụ phẹ; ẹphe tuko ngụ. ²⁴ O sụ phẹ: “Ọwa-a bụ mee mu, a gbashiru l'iswi ẹhu igwe ọha. Chileke gude mee mu ono eme g'ogbandzu, shi mu l'ẹka vuru ire. ²⁵ Sụ-a; gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; mu ta abyakwa angubaa mee, shi l'akpuru vayinu gbiriri jasụ teke mu a-ngụ k'òphúú lẹ mgboko òphúú kẹ Chileke.”

²⁶ Ẹphe kwechaa ebvu, e gude aja Chileke ajaja; bya ejeshia l'úbvú Olivu.

*Pyita a-gọ lẹ ya ta amadu Jizosu
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jiọn 13:36-38)*

²⁷ Jizọsu sụ phez: “G'unu hakọta be e-mechaa hakọta mu gbala; mbụ g'e deru iya l'ekwo-opfu Chileke sụ: ‘Mu e-chigbu onye eche aturu; g'aturu iya agbakashihu.’ ²⁸ Teke e meerupho ge mu shi l'onwu teta dzuru ndzu be mu e-vukwaru unu uto jeshia Galili.”

²⁹ Pyita sụ iya: “Ndu ophuu je l'a-hakota ngu; be ephe a-hakwa ngu; o kwa le mbedua ta abyadu aha ngu.”

³⁰ Jizọsu sụ iya: Ge mu gbukwaru ngu iya tororo; “Ntanu-a; mbukwa l'enyashia be oke-oku bya ara ora ugbo labo be i goakwaru ugbo eto l'i ti madu mu.”

³¹ Pyita kabaa ya epfushi ike sụ: “Obetaru e je l'atuko mu le ngu gbua; mu ta abyakwa l'aha ngu ililekpo.”

Ndu ophuu toko pfudzuru nno.

*Jizọsu epfu anu Chileke
le mgbabu Getusemeni*

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Ephe byarwutaepho l'eka eekuje Getusemeni; o sụ ndu etsoje iya nu: “Unu nodu anoo l'eka-a ge mu je epfuru yeru Chileke.”

³³ O duta Pyita waa Jiemusu waa Jionu ephe swiru tugbua; meji wata iya akụ photophoto; ndzu guahaa ya. ³⁴ O sụ phez: “Ha; egube owa! Meji akukwa mu pho photophoto; mbụ le meji abyaakwa mu atofu. Unu nodukwa l'eka-a che nche.”

³⁵ O jeribeerupho nwanshiji; o daa kpurumu l'ali wata epfu anu Chileke sụ g'a maru: ?ookwe g'iphe-ehuka ke nwa teke ono ta abyapfuta

iya. ³⁶ O sù: “Nna; Nna; ọọ ngu bụ onye a-dụ ike mekọta iphemiphe; nafunu mu okoro iphe-ẹhuka ọwa-a! Ọle ọ kwa g'ọ tọ bụkwa iphe, dū mu l'uche l'e-me; g'ọ bụkwaru iphe, dū gūbedua l'uche.”

³⁷ O byatashia; Pyita phẹ nọdu ekuwaa mgbenya. O sù Pyita: “Sayimonu! ? Iiku mgbenya? ?Tị dudu ike nwuru ẹnya chefua nche awa lanu? ³⁸ Unu nwuru ẹnya; pfuru nū Chileke g'o to kwe g'unu nmalahū l'ọhutama. Mma nemadzū bẹ ọ nọdujekpokwaa evushi evuvu ike; obenu lẹ nemadzū l'onwiya bẹ ike ta adudu.”

³⁹ O tūgbukwaa ọzo bya ejekwa awata epfu anū Chileke epfukwa iphe-a, o shihawaa pfua. ⁴⁰ O bya alwaphutakwa azū byatashikwa; ẹphe nọdu ekukwaphọ mgbenya; kele mgbenya jiru phẹ ẹnya ejiji; ọphu ẹphe amadu iphe, ẹphe epfuru iya.

⁴¹ O byapfutakwa phẹ phọ k'ugbo ẹto; ọ sù phẹ: “?Unu nọkpoe pho lẹ mgbenya g'unu nọ iya? ? Unu nọkpokwadaa lẹ nwatuta unme unu obu? O dūwaa ree nta-a. O rwuwaru. Abubu-Ndiphe bẹ aabyaakwaa ederu ye l'ẹka ndu eme iphe-ẹji.”

⁴² “Unu gbeshikwa g'anyi je. Unu lekwa l'onye obu, e-deru mu ye obu byaakwaru.”

Eegude Jizosu

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jion 18:3-12)

⁴³ Tọbodu iya bụ; o gudekwadua iphe ono l'ẹka epfu; Jiudasu onye yikwa-a l'umadzu iri l'ẹbo ono, l'etsoje iya nū-a byawa. Yele igwe ọha swiwaru. Ẹphe pagbaarū mma mekpoo mgboro. Ndu ziru phẹ nū bụ ndu-ishi

uke Chileke mę ndu ezije ekemu mę ndu bu ọgerenya. ⁴⁴ Onye ono, eme g'o deru iya ye phẹ l'ẹka onoya pfuwaru phẹ iphe, ya e-me g'ẹphe gude maru onye ọphu ọ bu. Ọ sụhawaru phẹ: “Oo onye mu e-jepfu je etsutsua ọnu bu onye ọphu ọ bu. Unu kpụta iya gude tughua; unu eche iya nche ree.”

⁴⁵ Abyarwuta, Jiudasu abyarwuta; o jepfu Jizọsu je asụ iya: “Ọnyibe!” Bya anma iya akpa tsutsua ya ọnu l'asha. ⁴⁶ Ndu ono je azụpyabe Jizọsu; kpuru iya tughua. ⁴⁷ Onye lanu, pfuru lẹ mgboru phẹ l'ẹka ono mịepho mma iya swaramu; gbua nwokoro onye-ishi ndu-ishi uke Chileke; pafu iya nchi. ⁴⁸ Jizọsu sụ ndu byaru iya egude: “?Unu chigbaa mma; chiru mgboro abya mu egude? ?Mu bu onye ana nfu? ⁴⁹ Mu l'unu shikpọo anọduje mbọku-mbọku l'eze-ulo Chileke; ẹka mu ezi unu iphe; ọphu unu egudekpọdaaru mu. Ọle ọo g'iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke mee g'e deru iya.”

⁵⁰ Ndu etsoje iya nụ tuko paru iya haa gbakashihu.

⁵¹ Ọ duru nwokorọbya lanu, tsoru Jizọsu. Ẹbe ọ dudu iphe, o yeru l'ẹhu; gbahaepho ẹkwa ọchaa, ọ gbaphuru onwiya l'ẹhu. E meahaa g'e gude iya. ⁵² Ọ paru ẹkwa ọchaa ono haaru phẹ; kwofu gbaru ọto gbalaa.

*Jizọsu nọ l'iphu
ogbo-ikpe ndu Jiu
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jiọn 18:13-14,19-24)*

⁵³ Noo ya; ẹphe kp̄ta Jiz̄osu kp̄jueru onye-ishi ndu-ishi uke Chileke. Ndu-ishi uke Chileke; m̄ ̄ndu b̄ ọgerenya; m̄ ̄ndu ezije ekemu bya edzugbua. ⁵⁴ Pȳita n̄du etso iya ụzenya ụzenya bya etsoru ph̄e bah̄u l'ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono. O je an̄odu an̄o l'ẹka ndu nche n̄; nyaahaa ọku. ⁵⁵ Ndu-ishi uke Chileke m̄ ̄ndu ọgbo-ikpe ono g'ẹphe ha ch̄ahahaa iphe, ẹphe a-s̄u l̄e Jiz̄osu meru; g'ee-shi kpee ya mpfugbu; ọphu ọ d̄udu iphe, ẹphe h̄umaru, o meru. ⁵⁶ A d̄ukpoo igwerigwe gude ibo gbaa ya ekebe; ọphu ekebe ph̄e adagbaj̄edu.

⁵⁷ Ndu agb̄eshi dz̄uahaa ụka s̄u: ⁵⁸ Anȳibedua n̄makpooru l̄e n̄ch̄i anyi l'ẹka oopf̄u s̄u: “Mu e-mebyishi eze-ulo Chileke ọwa-a, b̄u nemadz̄u gude ẹka kp̄ua ya-a; l'ime abal̄i ẹto; mu akp̄ua ọzo, ete egudedu ẹka kp̄ua.” ⁵⁹ Ọphu ekebe ph̄e adak̄otakwarupho l'ono.

⁶⁰ Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke bya agbalihu l'edzudzu-ọha ono bya aj̄ia Jiz̄osu s̄u: “?Tii yedu ọnu l'iphe, b̄u ekebe ọwa-a, ẹphe agbagbaa ngu-a?”

⁶¹ Ọphu o pfuduru opfu; ọ n̄okirishiepho nwadoo. Onye-ishi uke ono j̄ia ya ọzo s̄u iya: “? B̄u ngu b̄u K̄ereshi ọbu? ?I b̄u Nwa Onye ono, a ḡoru Ọnu-ọma n̄u ono?”

⁶² Jiz̄osu s̄u iya: “Ee; ọo mu b̄u iya. E -mechaa b̄e unu a-h̄umakwaa Ab̄ubu-Ndiphe l'eka ọ n̄o l'ekutara Chileke, b̄u Ọkalibe-Kak̄ota-Ike. Unu ah̄umakwa iya ph̄o l'ẹka ọ n̄o l'urwukpu shi l'imigwe abya.”

⁶³ Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono woru uwe nkiya zijaa s̄u: “?B̄ubahunaa ekebe ọnu

ozo be anyi achokwadu? ⁶⁴ ?Unu nūmawaru epfubyishi, oopfubyishi Chileke? ?Bū gūnu bū ikpe unu?”

Ephe tūko nmaa Jizosu ikpe onwu sū: “Iphe, gbaru iya nū bū onwu.”

⁶⁵ Ephe vūahaa ya onu-mini; woru iphe kechia ya enya; chiahaa ya echachi; sū iya: “Pfunaa mpfuchiru obu!” Ndu nche kpūta iya awago iya aka.

Pyita ago le ya ta amadu Jizosu

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jion 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Ge Pyita noro l'etezi l'ulo-ikpe ono; onye lanu l'ime unwumboko, ejeru onye-ishi uke ono ozi ghatashia; ⁶⁷ bya ahuma Pyita l'eka onya oku; bya elee ya enya sū iya: “I yikwa le ndu etsoje nwophu Nazaretu; mbu Jizosu!”

⁶⁸ O gofu sū iya: “O to dokwaru mu enya! Mu ta amakwa iphe, iipfu.” O lufu l'eka ono mbu Pyita; je anodu l'onu oguzo. Oke-okū raa ora.

⁶⁹ Nwamgboko ono humakwa iya ozo bya awatakwa epfuru ndu pfuru le mgboru aka ono sū phe: “Nwoke-a yikwa le ndu etsoje Jizosu.”

⁷⁰ Pyita gofukwa ozo.

O noepho nwanshi; ndu pfugbaru le mgboru aka ono sū Pyita: “I yichaa ya-a. ?Ti budu onye Galili?”

⁷¹ O wata eri angu sū ge Chileke gbukwaa ya ilu me o -budu ire-lanu be ya epfu ono; sū: “Mu ta amakwa onye ono, unu epfu opfu iya ono.”

⁷² Oke-ọku raa ọrà teke ono teke ono k'ugbo ẹbo. Pyita nyata gẹ Jizọsu pfujeru ono sụ: “Oke-ọku bya ara ọrà ugbo labọ bẹ ị goakwaru ẹgo ugbo ẹto l'ị tị madu mu.” Ọ raahaa ẹkwa.

15

Payileti aji Jizọsu aji

(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Jiọn 18:28-38)

¹ Nchi bọhuepho; ndu-ishi uke Chileke; mẹ ndu bụ ọgerenya; mẹ ndu ezije ekemu; mbụ iphe, bukpoọ ọgbo-ikpe ndu Jiu g'ẹphe hakọta bya achia idzu; e kee Jizọsu ẹgbu bya akpuru iya je eye Payileti l'ẹka. ² Payileti bya ajiya ya sụ: “?Ị bụ Eze ndu Jiu?”

Jizọsu sụ iya: “Ọoekwa ngu phọ bẹ o shi l'ọnu.”

³ Ndu-ishi uke Chileke bya epfushiahaa igwerigwe iphe, ẹphe sụru l'o meru. ⁴ Payileti byakwa asụ Jizọsu: “?Tọ dukpodaa iphe, iipfu? ? Ọ kwa l'ị nọmaru igwerigwe iphe, ẹphe epfugbaa l'i meru?”

⁵ Ọphu Jizọsu epfuẹduru opfu. Ọ tufu Payileti ẹhu.

Eekpe Jizọsu mpfugbu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jiọn 18:39—19:16)

⁶ Noo ya; ọ bụwaa omelali phẹ l'anọdu abọ Ọbo Ojehgata ono bẹ Payileti ahajeru phẹ onye mkpọro lanu g'ọ la; mbụ onye ẹphe sukpoerupho g'ọ haaru phẹ. ⁷ Ọ duru onye mkpọro lanu, eekuje Barabas, yi lẹ ndu kwe-furu gọvumentu ike bya egbukwaaphọ ọchi; a

tua p̄hẹ mkp̄oro. ⁸ Igwe ọha ono bya bya arw̄ohaa Paȳileti g'ọ meeru p̄hẹ iphe, oome-jehawaru p̄hẹ. ⁹ Paȳileti s̄u p̄hẹ: “?Bụ ḡe mu haar̄u unu Eze ndu Jiu g'ọ la t̄o?” ¹⁰ K̄ele o doru iya ẹn̄ya l'ọo ẹn̄ya-pfurupfuru b̄e ndu-ishi uke Chileke gude kp̄utaru iya ya.

¹¹ Ndu-ishi uke Chileke ono kp̄alia igwe ọha ono s̄u p̄hẹ g'ẹp̄he kebēkwapho g'ọ hachiaru p̄hẹ Barabas̄u. ¹² Paȳileti s̄u p̄hẹ: “?Unu s̄ukwanuru ḡe mu mee onye-a, unu s̄uru l'ọ b̄u Eze ndu Jiu-a ḡunu?”

¹³ Ẹp̄he t̄ua ụzu; s̄u: “P̄f̄u-gbua ya!”

¹⁴ Paȳileti s̄u p̄hẹ: “?K̄e ḡunu? ?Bụ ḡunu b̄u iphe, d̄u ẹ̄ji, o meru?”

Ẹp̄he kabakp̄oo ya arashi ike s̄u: “P̄f̄u-gbua ya!”

¹⁵ Ọo ya b̄u; Paȳileti ch̄ohanaa ḡe ya mee iphe, d̄u ikpoto ọha ono ree; bya ewonuru Barabas̄u haa g'ọ la; kp̄uru Jiz̄osu n̄u ndu oj̄ogu g'ẹp̄he chia ya ẹchachi. Ẹp̄he chichaa ya iphe; ọ kp̄uru iya n̄u p̄hẹ g'ẹp̄he je je akp̄opyabe iya l'oswebe.

*Ndu oj̄ogu eme Jiz̄osu sukusuku
(Mat 27:27-31; J̄ion 19:2-3)*

¹⁶ Ndu oj̄ogu bya akp̄uru Jiz̄osu bah̄u l'eze ụlo nnaj̄ioha, b̄u Paȳileti bya ekuk̄ota iphe, b̄u ndu oj̄ogu g'ẹp̄he ha. ¹⁷ Ẹp̄he bya eworu uwe kp̄owula-kp̄owula uswe yee ya bya egude obvu kp̄aa okpu woru kp̄ube iya; ¹⁸ bya ekeleahaa ya ekele ndu oj̄ogu as̄uje iya: “Ndz̄u d̄ukwa ngu! Eze ndu Jiu!” ¹⁹ Ẹp̄he gude mḡboro k̄ukp̄oshiahaa ya ishi; gb̄uahaa ya ọnu-mini;

gbuaharu iya ikpere l'ali gude akwabe iya ùbvù.
²⁰ Èphe meghechaa ya sukusuku ono bya eyefu iya uwe uswe ono; bya eyee ya uwe iya; bya akpuru iya jeshia g'èphe je je akpopyabe iya l'oswebe.

Aakpopyabe Jizosu l'eli oswebe
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jiṅ 19:17-27)

²¹ Èphe tugbua bya ahuma Sayimonu nwoke Sayirini, shi ndu-egu phe alwa. Oo ya bu nna Aleguzanda yele Rufosu. Tòbudu iya bu; èphe kebuta nwoke ono g'o vuta oswebe, eegude kpogbua Jizosu. ²² Èphe kpurwua Jizosu l'eka eekuje Golugota, bu iya bu "Okpokoroko Ishi." ²³ Èphe woru mee, a gwaru manumeru nu iya g'o ngua. Ophu o kwedu iya angungu. ²⁴ Èphe woru iya kpopyabe l'oswebe l'eka ono; woru uwe iya kee. Èphe tularu iya ido g'èphe maru ophu a-dabarù onyenonu. ²⁵ Teke ono, a kpopyaberu iya l'oswebe ono bu l'enyanywu agbakota. ²⁶ E dee iphe ono, e boru iya ibo iya ono l'eli oswebe ono, bu iya bu l'o bu "Eze ndu Jiu." ²⁷ Èka ono be a kpopyabekwarupho ndu ana nfu umadzu labo. Onye ophuu nodu l'ekutara iya; onye ophuu l'ekicha iya. ²⁸ Iphe, e dehawaru l'ekwo-opfu Chileke vua suru: "A guru iya yeru ndu ejo-iphe."

²⁹ Ndu aghata aghata nodu ekweru iya une asuje iya: "Hee! ?Tòbudu ngu bu ophu suru l'ii-nwukposhi eze-ulo Chileke; gude ujiku eto kpukwaa ya? ³⁰ Nyizetanu l'oswebe ono bya adzo onwongu."

³¹ Ndu-ishi uke Chileke me ndu ezije ekemu pfularu iya kwaphu kwaphu su: “O dzoru ndu ozo; ophu o duedunu ike dzoo onwiya.”

³² “Ngwanu ge Kereshi obu, bu Eze ndu Izurelu shinu l’oswebe ono nyizeta nta-a; anyi -humakwanu iya; anyi amaru l’o bupho Kereshi eviya.”

Unwoke labo ono, a kpopyaberu ephe l’iya ono nodu akokwa iya pho onu.

Anwuhu Jizosu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jion 19:28-30)

³³ Enyanwu keerupho l’ishi; nchi jihu l’ali ono mgburugburu; no gbiriri jasu l’enyanwu agbuze. ³⁴ Enyanwu gbuzeepho; Jizosu chia mkpu su: “Eloyi! Eloyi! ?Lema sabakutani?” Bu iya bu: “Chileke mu! Chileke mu! ?Bu gunu be o gude i haa mu nkinyi mu?”

³⁵ Ndu haru pfuru l’eka ono numa iya su: “Unu gebekwa; o dukwa g’ooku Elayijia.” ³⁶ Onye lanu gbagbua je eworu asancha ophu amije mini woru gwoo le mee-veniga; woru tsebe l’eli oshi, du ogologo woru nu iya g’o ngua; su g’a maeduru: ?Elayijia a-bya ekufuta iya.

³⁷ Jizosu bya echishia mkpu ike bya atu-buhu unme; o buru iya anwuhu.

³⁸ Ekwaa, eegudeje gbobuta enya eka aagwaje Chileke, no l’ime eze-ulo Chileke ono shiepho l’ishi gbaepho ke tararaa jasu l’ali gbajahu ebo.

³⁹ Onye-ishi ojogu ndu Romu, pfuru Jizosu l’iphu teke ono humaepho g’o chiru mkpu nwuhu nno o su: “?Unu maru-a le nwoke-a bukwa Nwa Chileke eviya?”

⁴⁰ Ọ duru ụnwanyi, nọkwapho ụzenya l'eka ono ele ọnya g'ephe maru iphe, eme nụ. Meri onye Magudala yi l'ụnwanyi ono. Meri ne Jiosesu; waa Jiemusu ke nwata yiru iya; waa Salomi. ⁴¹ Ụnwanyi ono shi etso Jizosu bya ejeru iya ozi teke ọ nọ lẹ Gálili; mekpowaro ụnwanyi ọzo, tso iya bya Jierúsalemu, nọkwapho l'eka ono ele ọnya.

Elili Jizosu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jiọn 19:38-42)

⁴² Noo ya; o rwua ge nchi jihuerupho le mboku, akwakobeje k'echele iya bu eswe atuta unme; ⁴³ Jiófefu, bu onye Arimatiya bya aburu onye nweru ọnya l'ogbo-ikpe ndu Jiu, shihaakwapho ụzenya leta ọnya teke Chileke e-goshi l'ọo ya bu eze; shihukwapho obu ike jepfu Payileti je arwo ya g'a haaru iya odzu Jizosu ge ya je elia. ⁴⁴ Ọ dukpoo Payileti biribiri shii l'ọ nwuhukebwaru. Ọ bya ekua onye-ishi ndu ojogu ono bya aja ya: “?Bu eviya l'ọ nwuhwaru?” ⁴⁵ Payileti numachaepho l'onu onye-ishi ndu ojogu ono le Jizosu nwuhwaru; ọ su Jiófefu g'o jewaro je apata iya lia. ⁴⁶ Jiófefu bya atughua bya eje anmata ekwa ochaa; bya eje je apazeta odzu Jizosu; bya eworu ekwa nmabechaa ya; bya eje enyebe odzu iya ono l'ilu, a turu le mkpuma; bya eswita oke mkpuma swichia onu ilu obu. ⁴⁷ Meri onye Magudala waa Meri ne Jiosesu nodu huma aka e liru iya.

16

Eshi l'onwu teta dzuru ndzu
(*Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jiṅn 20:1-10*)

¹ O be l'uzenyashi gẹ nsọ eswe-atuta-unme ono bvuerupho; Meri onye Magudala waa Salomi waa Meri ne Jiemusu kẹ nshii tugbuga jeshia je akpata manụ, eshi mkpọ, dū iche iche, ephe e-te Jizosu gude kwaa ya. ² O be lẹ nchi abọhu mbọchi Sonde; ephe jeshia l'ilu ono g'enyanywu wawaru. ³ Ephe nọdu epfugbaa sụ: “?Bukpoo onye e-swifuru anyi oke mkpuma ono, nọ l'onu ilu ono?” ⁴ Ephe jeshia apali enya; e swifuwaa mkpuma obu. Mkpuma, eepfu opfu iya obu pakpọoru ẹka apaa. ⁵ Ephe kwoba l'ime ilu ono; bya ahuma nwokorọbya, nọ phẹ l'ekutara, yeru kpowula-kpowula uwe ocha. O dū phẹ biribiri; ndzụ gụahaa phẹ.

⁶ Onye ono sụ phẹ: “Ndzụ ba agushi unu. ?O kwa l'ọo Jizosu onye Nazaretu bẹ unu achọ; mbụ onye-a, a pfugburu l'oswebe-a? O tetaakwaru dzuru ndzụ ọzo! O tọ nọhekwa l'eka-a. Unu byanụ ahuma ẹka e shi lia ya. ⁷ Unu je epfuaru iya ndu etsoje iya nū waa Pyita l'o vuwaa unu ụzo jeshia Gálili; l'unu a-huma iya l'eka ono, bụ iphe, o pfuhawaru unu-a.”

⁸ Ephe kwofuta l'ilu l'eka ono bya agbagbua lashia. Onu kugbabechaa phẹ akugbabe. Ehu nọdu etekwa phẹ phọ etete. Ophu o dudu onye ephe pfuru iphe ono; ẹka ndzụ agụ phẹ.

⁹ Jizosu shi l'onwu tetachaepho lẹ mbọku mbụ l'idzu ono; o mee gẹ Meri onye Magudala vuru ụzo hụma iya, bụ iya bụ nwanyị ono, o chifuru

ejo ọbvụ ẹsaa, shi buru iya l'ime ẹhu ono.
¹⁰ Meri ono tųgbua je epfuaru iya ndu ẹphe lẹ Jizọsu shi aswiye l'ẹka ẹphe nọ ara ẹkwa iya.
¹¹ O pfuchaaru phẹ l'ọ dzụ ndzụ; tẹme lẹ ya humakpooru iya l'ẹnya; ọphu ẹphe ekwedu l'ọo eviya.

¹² E mechaa; Jizọsu gbaa ụgbugba ọzo byapfuta ụmadzu labọ l'ime ndu etsoje iya nụ l'ẹka ẹphe eje l'echiẹgu. ¹³ Ẹphe lwaphuta azụ je epfuaru iya ndu ọphuu; ọphu ẹphe ekwekwaphọ.

*Jizọsu egoshi ndu
 etsoje iya nụ onwiya*

*(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jiọn 20:19-23;
 Ndu 1:6-8)*

¹⁴ E mechaa; ọ bya abyapfuta ụmadzu iri lẹ nanụ ono; l'ẹka ẹphe eri nri. Ọ taahaa phẹ ụta sụ l'ẹphe bụ ndu aboje obu ẹbo; waa ndu ẹjo ọkpoma; kele ẹphe te ekwetaduru l'iphe, ndu humaru iya nụ gẹ ya tetachaaru dzuru ndzụ pfuru bụ eviya.

¹⁵ Ọ sụ phẹ: “Unu jedzuru ẹkameka lẹ mgboko l'ophu je epfukashia ozi-ọma-a g'onnyemonye nụmakota. ¹⁶ Onye kwetarụ nụ; e mee ya baputizimu bẹ Chileke aa-dzọta. Onye ete ekwedu nụ bẹ aa-nma ikpe. ¹⁷ Ndu kwetarụ nkemu bẹ eegude iphe-ọhumalenya ọwa-a hube ama. Ẹphe e-gudeje ẹpha mu achishi ọbvụ; gude ẹpha mu epfu l'olu Unme-dụ-Nsọ. ¹⁸ Ẹphe -chịta agwọ l'ẹka; ọ tọ dudu iphe, oo-me phẹ. Teke ẹphe

nguru iphe, egbu egbugbu; ọ tọ dudu iphe, oome phe. Ephe -byia onye iphe eme ẹka l'owekeoro."

Jizosu alapfu Chileke l'imigwe
(Luk 24:50-53; Ndu 1:9-11)

¹⁹ Noo ya bu; Nnajiuphu, bu Jizosu pfuchaaru phe opfu ono; Chileke wolia ya woba l'imigwe. O je anodu l'ekutara Chileke. ²⁰ Ndu etsoje iya nu laa je epfukashiahaa ozi-oma ono l'ekameka. Nnajiuphu nodu eyeru phe ẹka l'ozi ono; shi l'iphe-ohumalenya, ephe emegbaa egoshi l'ozi-oma ono, ephe ezi ono bu l'eka Chileke be o shi. Nokwa g'ọ du.

Bayiburu Izii
Izii: Bayiburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d